Najaarsnota 2025

Inleiding

Voor u ligt de najaarsnota. Zoals u van ons gewend bent geven we u daarin een beeld van de uitvoering van de lopende begroting, ofwel in dit geval de begroting voor het jaar 2025.

De timing van deze najaarsnota markeert een bijzonder moment voor onze gemeente. Het is immers het laatste jaar van deze coalitieperiode, waarin we samen met raad, college en organisatie hebben gewerkt aan de uitvoering van onze ambities. De ambities zoals we die aan het begin van deze coalitieperiode hebben verwoord in ons coalitieakkoord “Duurzaam doorbouwen”. Tegelijkertijd nemen we afscheid van onze burgemeester Rob Bats en verwelkomen we Erik de Groot als zijn opvolger. Deze bestuurlijke wisseling is een belangrijk moment voor onze gemeente en vraagt om zorgvuldige overdracht en continuïteit.

Inhoudelijk laat deze najaarsnota zien dat we goed op koers liggen. Ruim 80% van de geplande acties uit de begroting 2025 is halverwege het jaar in uitvoering of afgerond. Voor woningbouw zijn diverse bestemmingsplannen vastgesteld (bijv. Steenwijk-Zuidoost, Bodelaeke), vergunningen verleend (Tuk, Ossenzijl) of woningen daadwerkelijk opgeleverd (Blokzijl, Sint Jansklooster, Scheerwolde, Steenwijk).
De verbouwde Regionale Praktijk Academie aan het Stationsplein is geopend en kent inmiddels bijna 70 studenten in opleiding. We hebben volop landelijke aandacht weten te genereren voor de randweg in Ossenzijl en het koploperproject van boeren in de Baarlingerpolder. Binnen het bestuursprogramma Samenredzaam zijn we succesvol met de goede samenwerking met huisartsen en de uitbreiding van het schoolmaatschappelijk werk voor alle kinderen in de gemeente. Het programma Gewoon besparen verloopt voorspoedig met meer dan 750 isolatie-aanvragen en 200 witgoedwissels. De ook in ons coalitieakkoord opgenomen stadsvisies voor Vollenhove en Blokzijl zijn afgerond. Voor de bouw van scholen in diverse kernen hebben we samen met u mooie stappen gezet.

Natuurlijk zijn er ook enkele onderwerpen die minder voorspoedig verlopen en waar u in deze nota meer informatie over kunt lezen. Daarnaast zijn er ontwikkelingen die we niet hadden voorzien en die extra werkzaamheden voor ons betekenen. Het organiseren van de verkiezingen voor de Tweede Kamer is hiervan zo’n voorbeeld.

Financieel staan we er beter voor dan eerder gedacht. Het eerder verwachte “ravijnjaar” 2026 lijkt voorlopig afgewend, al blijft het jaar 2028 een aandachtspunt. Onderdeel van dat voordeel is ook dat sommige investeringsprojecten vertraging hebben opgelopen en later in uitvoering komen dan gepland. Desalniettemin zijn we er trots op dat we ondanks stikstofregels, een lastige arbeidsmarkt, bezwaren en langdurige vergunningprocedures ruim 80% van onze ambities weten te realiseren. Vol vertrouwen zien we dan ook uit naar de laatste maanden van deze bestuursperiode.

Inhoud

1. LEESWIJZER 5

2. VOORTGANG EN EXTERNE FACTOREN REALISATIE LOPENDE BEGROTING (BEGROTINGSJAAR 2025) 6

2.1. Bestuursprogramma - Woningbouw 7
2.2. Bestuursprogramma - Werk en economie 10
2.3. Bestuursprogramma – Samenredzaam 14
2.4. Bestuursprogramma – Vitaal Platteland 22
2.5. Bestuursprogramma – Duurzaam 26
2.6. Bestuursprogramma – Leefbare steden en kernen 33
2.7. Bestuursprogramma – Financiën en dienstverlening 41

3. FINANCIEEL BEELD 47

3.1. Inleiding 47
3.2. Financiële onzekerheden 47
3.3. Actuele begrotingspositie 2025 48

4. TE NEMEN BESLUITEN EN GEVRAAGDE ADVIEZEN 50

5. BIJLAGE NAJAARSNOTA 2025 51

5.1. Budgetafwijkingen voor 2025 51

1. Leeswijzer

Deze leeswijzer helpt u snel inzicht te krijgen in de opbouw en inhoud van de najaarsnota. U leest hoe het document is op opgebouwd en waar u welke informatie kunt vinden over de voortgang, beleidsontwikkelingen en financiële stand van zaken.

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de voortgang ten aanzien van de geformuleerde doelen en resultaten van het begrotingsjaar 2025. Daarbij wordt inzicht gegeven in de mate waarin de uitvoering op schema ligt, en worden belangrijke beleidsmatige en financiële ontwikkelingen toegelicht die van invloed zijn op deze voortgang.

Hoofdstuk 3 bevat een overzicht van het actuele financiële beeld van 2025. Centraal staat een tabel met posten en financiële mutaties die dit actuele beeld bepalen. De gepresenteerde posten met een structureel karakter komen terug in de programmabegroting (PB) 2026-2029. Het betreft een relatief beleidsarme najaarsnota. Daarmee wordt bedoeld dat geen sprake is van uiteengezette beleidskeuzes en een pakket van saldo verbeterende maatregelen. Deze komen in de PB 2026-2029 naar voren.

In hoofdstuk 4 wordt een overzicht weergegeven van alle gevraagde besluiten. Daarbij wordt onderscheidt gemaakt tussen onderdelen die ter kennisname zijn, zoals de voorgangsinformatie over het lopende jaar, en onderdelen die ter instemming worden voorgelegd.

De najaarsnota sluit af met een aantal bijlagen waarin per bestuursprogramma specifieke informatie is opgenomen over de financiële mutaties voor 2025.

2. Voortgang en externe factoren realisatie lopende begroting (begrotingsjaar 2025)

Deze voortgangsrapportage geeft u inzicht in de uitvoering van de ambities uit de Programmabegroting 2025-2028. In dit hoofdstuk is de voortgang over de eerste zeven maanden van 2025 opgenomen, als vervolg op de Perspectiefnota (PPN), waarin de eerste drie maanden zijn behandeld. De opbouw van deze rapportage sluit aan bij die van de PPN. Net als daar wordt gebruikgemaakt van het 'stoplichtenmodel' om de voortgang van de in de begroting opgenomen acties overzichtelijk weer te geven:

●	Op koers. Ingeschat wordt dat het actiepunt dit jaar gerealiseerd wordt (of het actiepunt is al gerealiseerd).
■	Specifieke aandacht vereist. Realisatie van het actiepunt kent omstandigheden die aandacht vereisen.
▲	Er zijn problemen. Ingeschat wordt dat het actiepunt dit jaar niet gerealiseerd gaat worden.

Naast de voortgangsrapportage wordt in dit hoofdstuk per bestuursprogramma toegelicht welke externe ontwikkelingen van invloed zijn op het realiseren van onze ambities.
Dit doen we als volgt:

▲ Kansen.
▼ Uitdagingen.

Over de hele breedte zien we dat we goed op koers liggen. Van de in 2025 voorgenomen acties uit de begroting verwachten wij:

- 80% ook daadwerkelijk te realiseren;
- dat voor 15% specifieke aandacht nodig is en
- in 5% van de gevallen er problemen zijn om de acties uit te kunnen voeren.

In de PPN was een eerste beeld geschetst van de voortgang op de begrotingsdoelen 2025. Hierbij werd naar verwachting 87% gerealiseerd, vroeg 10% aandacht en kende 3% knelpunten. Hierbij werd een kanttekening geplaatst dat de PPN slechts informatie op basis van de eerste drie maanden kon weergeven en het veelal ging om acties die in gang werden gezet. 'Groen licht' wilde dus niet altijd zeggen dat sprake was van realisatie. In deze NJN blijft deze kanttekening enigszins van kracht aangezien dit de eerste zeven maanden van 2025 weergeeft. Echter is de informatie al wel volledig. In het jaarverslag 2025 kunnen we u een volledig beeld geven van de behaalde resultaten.

2.1. Bestuursprogramma - Woningbouw

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Voldoende woningen voor onze inwoners**
Beoogd resultaat	Voor 2027 is 2/3 van de benodigde 1.735 woningen tot 2031 gerealiseerd.
Acties 2025 (prognose)	• We realiseren in 2025 voor 230 woningen harde plancapaciteit: ● • We zetten gericht actief grondbeleid in op basis van de woonbehoefte en daar waar geen gronden in bezit zijn: ● • We doen een woningmarktonderzoek voor de herijking van de Woonagenda en prestatieafspraken met de woningcorporaties: ● • We stellen een beleidslijn vast voor vrijkomende agrarische bebouwing, in samenspraak met de provincie: ●
Toelichting	• Het bestemmingsplan voor Wanneperveen is onherroepelijk. Het bestemmingsplan voor Bodelaeke is vastgesteld. Voor de ombouw van de supermarkt in Tuk naar appartementen is een omgevingsvergunning verleend. Het bestemmingsplan voor Steenwijk-Zuidoost is vastgesteld. Als er geen beroep wordt ingesteld, is de prognose dat wij in 2025 voor 383 woningen harde plancapaciteit gaan toevoegen. • Actief grondbeleid is altijd maatwerk. Waar mogelijk proberen we grondposities te verwerven. Op enkele locaties zijn we in contact met grondeigenaren om grond te verwerven. • Het woningmarktonderzoek is afgerond. We zijn nu bezig om het onderzoek te vertalen in een Volkshuisvestingsprogramma (= herijking Woonagenda). Beoogde vaststelling door college begin 2026. Dit is een programma onder de Omgevingsvisie. De randvoorwaarden toekomst bij vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) zijn 27 mei 2025 vastgesteld door de raad.

Doel	**Voldoende passende en betaalbare woningen**
Beoogd resultaat	Tenminste 30% van de nieuwbouwwoningen is een sociale huur- of koopwoning.
Acties 2025 (prognose)	• We voeren samen met de woningcorporaties de jaarschijf 2025 van de 'Prestatieafspraken Steenwijkerland 2023-2027' uit: ● • We voeren de rijkstaakstelling voor de huisvesting van statushouders uit: ● • Op basis van de uitkomsten van het onderzoek naar woonwagenstandplaatsen stellen we woonwagenbeleid op, passend bij de vraag: ●
Toelichting	• In 2022 hebben we meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties gemaakt voor de periode 2023-2027. De uitvoering van jaarschijf loopt goed. In Steenwijk zijn sociale huur appartementen opgeleverd. Daar zijn vooral jongeren in getrokken. Dit jaar worden sociale huurwoningen in Blokzijl en Sint Jansklooster opgeleverd, ook is gestart met de bouw van huurwoningen in Oldemarkt. • We hebben de taakstelling voor het eerste halfjaar van 2025 gehaald. We verwachten ook de tweede helft van 2025 aan de wettelijke opgave te voldoen. • Het onderzoek naar de behoefte aan woonwagens is afgerond. In het eerste kwartaal van dit jaar zijn we gestart met het maken van beleid. Bij dit beleid zijn de corporaties en woonwagenbewoners betrokken.

	Parallel hieraan wordt gekeken naar mogelijkheden voor het realiseren van uitbreiding van het aantal standplaatsen/ nieuwe woonwagenlocaties. In het Volkshuisvestingsprogramma wordt de opgave voor huisvesting bijzondere doelgroepen, waaronder woonwagenbewoners meegenomen. Het beleid voor woonwagens wordt in 2025 vastgesteld.

Doel	**Faciliteren van eigen inwoners initiatieven in de kernen**
Beoogd resultaat	Het realiseren van woningbouwinitiatieven van, voor en door eigen inwoners.
Acties 2025 (prognose)	• We faciliteren (collectieve) wooninitiatieven van eigen inwoners, zodat onder andere starters en ouderen in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen: ● • We willen minimaal 2 wooninitiatieven stimuleren en waar nodig financieel ondersteunen: ● • We doen een onderzoek naar schaarste op de woningmarkt. Dit onderzoek brengt in beeld hoeveel woningen er worden verkocht aan inwoners uit Steenwijkerland en hoeveel worden verkocht aan mensen uit andere gemeenten. Zo kunnen we aantonen of er al dan niet sprake van schaarste is. Als sprake is van schaarste en dat die schaarste zonder sturing leidt tot onevenwichtige en onrechtvaardige effecten voor bepaalde groepen, kunnen we de huisvestingsverordening inzetten: ●
Toelichting	• Zowel het inwonersinitiatief 8 levensloopbestendige woningen in Heetveld als het CPO-project 4 starterswoningen in Scheerwolde is opgeleverd. • De vergunning voor de 4 sociale huurwoningen in Ossenzijl is verleend en de voorbereidende werkzaamheden voor plaatsing zijn gestart. • Het onderzoek naar schaarste door het Kadaster is afgerond. Als we kijken naar de gehele gemeente is er geen schaarste. In relatie met het Volkshuisvestingsprogramma bekijken we nog of er specifiek voor bepaalde kernen aandacht nodig is. De uitkomsten worden ook meegenomen in het Volkshuisvestingsprogramma. Met projectontwikkelaars kijken we hoe de betaalbare nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk aan eigen inwoners kunnen worden verkocht. Zelfbewoningsplicht is een van instrumenten die we hiervoor inzetten.

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.1

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Woningbouw' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ De bestuurlijke focus/aandacht vanuit het Rijk en provincie.
- ▲ Subsidiemogelijkheden en stimuleringsregelingen vanuit Rijk en provincie.
- ▲ Inzet op fabrieksmatige woningbouwproducten.
- ▲ (Innovatieve) initiatieven vanuit inwoners en/of de markt.

Uitdagingen:

- ▼ Capaciteitstekorten (dit betreft zowel mensen als (bouw)materialen en adviseurs).
- ▼ Financierbaarheid van woningen (gestegen bouwkosten en hypotheekrente).
- ▼ Stikstof en PFAS.
- ▼ Rijksvoornemen om voorrang voor statushouder te laten vervallen, taakstelling lijkt te blijven.
- ▼ Rekening houden met 'Bodem- en water' bij ruimtelijke planvorming om te bouwen.
- ▼ Doorlooptijd van beroepsprocedures bij de Raad van State.
- ▼ Netcongestie.
- ▼ Extra middelen nodig voor de inzet van projectleiders en het woonrijp opleveren van Eeserwold.
- ▼ Het definitief vestigen van Oekraïense ontheemden leidt tot extra druk op de woningmarkt.

2.2. Bestuursprogramma - Werk en economie

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Versterken en behoud van de werkgelegenheid door opleiden gekwalificeerd personeel en mismatch arbeidsmarkt tegengaan**
Beoogd resultaat	Economische sectoren die van belang zijn voor onze economie, hebben voldoende arbeidspotentieel beschikbaar.
Acties 2025 (prognose)	• Faciliteren van de doorontwikkeling van de RPA. In Q3 2024 heeft de RPA een Regio Deal aanvraag ingediend, met als doel meer bedrijven en studenten aan te trekken en het verbreden qua opleidingen, LLO-trajecten[1] en trainingen die aansluiten bij de bij de behoefte van de lid-bedrijven: ● • In samenwerking met partners kennissessies organiseren rondom werkgeverschap en arbeidsmarkt: ● • Onderzoek naar wat we kunnen met het onbenutte arbeidspotentieel in Steenwijkerland: ●
Toelichting	• De RPA heeft inmiddels een regiodeal toegekend gekregen ter hoogte van € 400.000. De focus lag de afgelopen maanden bij de verbouwing en inrichting van de nieuwe locatie. De opening vond plaats op woensdag 8 oktober. • De RPA heeft momenteel 69 studenten in opleiding. • Er is een kennissessie georganiseerd in samenwerking met het voortgezet onderwijs Meppel en Steenwijk onder de titel 'samen werkt' • De verdieping naar het onderzoek 'ongekend talent loopt'.

Doel	**Verbetering externe en interne dienstverlening aan ondernemers**
Beoogd resultaat	Verhoging tevredenheid dienstverlening aan ondernemers en meer ruimte voor ondernemersinitiatieven.
Acties 2025 (prognose)	• Uitvoering geven aan de afspraken die zijn gemaakt in Regio Zwolle verband rondom ondernemersdienstverlening. Dit betekent concreet 250 ondernemers bezoeken, waarvan 30 agrarische bedrijfsbezoeken per jaar, met als doel 125 ondernemersvragen rechtstreeks te verbinden aan een aanbieder die de ondernemer kan helpen bij het vinden van antwoorden en oplossingen en hiermee kan zorgen voor toekomstbestendige ondernemers: ▲ • Kennissessies organiseren met ketenpartners zoals BCS, Kennispoort en andere dienstverleners over onderwerpen als innovatie – digitalisering – duurzaamheid: ● • Innovatieve bedrijven in Steenwijkerland in beeld brengen met BCS en brancheorganisaties als ambassadeur benutten richting andere bedrijven: ●
Toelichting	• We liggen op koers met het aantal de bedrijfsbezoeken. Het aantal doorverwijzingen blijft achter. Dit is bij alle gemeenten in de regio Zwolle het geval en hangt samen met de vraag uit het bedrijfsleven zelf. De ambities lijken te hoog geformuleerd. Vanuit de Regio Zwolle is recent een ondernemerspeiling uitgevoerd. • Samen met RPA en BCS is een evenementenkalender gemaakt waar uitvoering aan wordt gegeven.

[1] Leven Lang Ontwikkelen.

	• Met de uitvoering van het project Steengoed Steenwijkerland worden innovatieve bedrijven in beeld gebracht. De eerste filmpjes van bedrijven zijn gereed.

Doel	**Voldoende ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven**
Beoogd resultaat	Voldoende mogelijkheden voor bedrijven om uit te breiden en bestaande ruimte te intensiveren.
Acties 2025 (prognose)	• Rondom bedrijventerreinen gaan we in samenwerking met de KVO werkgroepen de knelpunten en behoeften per terrein in beeld brengen, onder andere de courantheid van kavels/terreinen & panden: ● • In 2025 zal de uitwerking van de A32 corridor nader vormgegeven worden. Samen met de gemeente Meppel en in afstemming met de Regio Zwolle komen we tot nadere besluiten over het regionale bedrijventerrein langs de A32. Als uitwerking van het afwegingskader wonen/werken wordt in Steenwijk gestart met de planvoorbereiding van het uitbreiden van bedrijventerreinen: ● • Om uitbreiding mogelijk te kunnen maken op Schaarkampen (Vollenhove) wordt een verkavelingsplan/beeldkwaliteitsplan opgesteld. Daarnaast wordt de procedure met betrekking tot het omgevingsplan opgestart. Participatie is een belangrijk thema binnen de procedure: ▲ • In 2025 vindt de verdere planontwikkeling plaats rondom de revitalisering van de Johannes Postkazerne (JPK). Gemeente neemt actief deel aan het omgevingsmanagement: ●
Toelichting	• De opdracht voor het opstellen van het toekomstbeeld bedrijventerreinen is verstrekt. De KVO werkgroepen, en de BCS worden betrokken bij het opstellen ervan. • Het nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein Tuk is opgenomen in visie Steenwijk, die momenteel ter inzage ligt. Besluitvorming vindt eind van het jaar plaats. • Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met de gemeente Meppel (ambtelijk en bestuurlijk) over de mogelijkheden voor het realiseren van een regionaal terrein. Inzet is om te komen tot een intentieovereenkomst eind dit jaar. • In juli 2025 maakte de provincie Overijssel bekend de procedures voor natuurvergunningverlening ook voor andere ontwikkelingen, waaronder woningbouw en bedrijventerreinen, weer op te starten. Er wordt onderzocht wat dit betekent voor de ontwikkeling van uitbreiding Schaarkampen. • Vanuit de BCS in samenwerking met 4 gemeenten zijn we actief met een Bidbook website “Basis van de Regio”, een bedrijven register als uitgangspunt. Dit kunnen de bedrijven en Defensie gebruiken bij alle aanbestedingen die gaan komen. Hiermee willen wij de economische kansen en aanbestedingen ook lokaal behalen.

Doel	**Duurzame bedrijven**
Beoogd resultaat	Zoveel mogelijk bedrijven hebben een ’groen-verdienmodel’.
Acties 2025 (prognose)	• Nulmeting uitvoeren: hoe duurzaam zijn ondernemers in Steenwijkerland?: ■ • Acties vanuit het actieplan MVOI[2] uitvoeren: ●

[2] Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen.

	• Aanjagen en stimuleren van duurzaamheid en slimmer gebruik van het elektriciteitsnet op bedrijventerreinen door het faciliteren van de pilot toekomstbestending Groot Verlaat en nieuwe projecten op bedrijventerreinen voortkomend uit de Regio Deal aanvraag 'Vergroening Bedrijventerreinen:' ●
Toelichting	• Er wordt bekeken op welke manier de ondernemers het beste bevraagd kunnen worden over dit onderwerp. Hiervoor is een aantal alternatieven in beeld. • In de werkgroep MVOI wordt gewerkt aan o.a. verduurzaming van het eigen vastgoed, convenant schoon en emissieloos bouwen, en een uniforme werkwijze voor borging duurzaamheid bij inkoop van projecten in de grond weg en waterbouw. • De regiodeal aanvraag is gehonoreerd en er zijn vanuit Regio Zwolle middelen beschikbaar gesteld aan BCS.

Doel	**Samenwerken aan brede welvaart in Regio Zwolle**
Beoogd resultaat	Meer zichtbaarheid in de Regio Zwolle en meer samenwerking en projecten in regionaal verband.
Acties 2025 (prognose)	• Uitvoering geven aan gehonoreerde Regio Deal projecten: ■ • Zichtbaar maken wat de samenwerking in Regio Zwolle oplevert: ● • Via actieve lobby de belangen behartigen van Steenwijkerland: ●
Toelichting	• Nog niet alle projecten zijn beoordeeld. Er zijn regiodealmiddelen beschikbaar gesteld voor de RPA en Toekomstbestendige bedrijventerreinen. Op het moment van schrijven van deze NJN zijn wij nog in afwachting van de beoordeling van de volgende projecten: doorontwikkeling mobiliteitshubs, gebiedsarrangement Kop van Overijssel, Cultuurregio Zwolle Talentontwikkeling, Sportecosysteem Regio Zwolle. De uitvoering van deze projecten kan starten na een positieve besluitvorming. • We hebben de Raad 8 juli 2025 geïnformeerd met een Infographic. • We zijn de afgelopen periode bezig geweest met de volgende lobbydossiers: spoorzone, flessenhals Zwolle-Meppel en bestaand spoor richting het noorden, randweg Ossenzijl, lokale inkoop defensie.

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.1

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Werk en economie' zijn als

Kansen:

- ▲ Door de vele bedrijfsbezoeken staan wij dichterbij de ondernemer, weten wij wat er speelt. Het is van toegevoegde waarde voor ondernemers. We kunnen de ondernemersvragen goed beantwoorden en of doorverwijzen, vanwege de goede verbinding in en met de regio. De accountmanager is dan een belangrijk aanspreekpunt. Dit wordt gezien en gewaardeerd door het bedrijfsleven.
- ▲ De Meerjarige Agenda van Regio Zwolle en de binnengehaalde regiodeal voor Regio Zwolle biedt kansen om een aantal activiteiten en projecten te versnellen en op te schalen.
- ▲ Effecten AI: het werk verandert, dit biedt zowel kansen als bedreigingen.
- ▲ Opening RPA-accommodatie bij het station.

Uitdagingen:

- ▼ De ontwikkelingen in de VS en de wereldeconomie (o.a. importheffingen) zorgen voor onzekerheid bij exporterende bedrijven.
- ▼ Structurele tekorten op de arbeidsmarkt in alle sectoren.
- ▼ Digitalisering en innovatie nog onvoldoende ontwikkeld t.o.v. de Regio.
- ▼ Projecten in de uitvoering bij bedrijven stagneren, wegens stikstof, effecten zichtbaar in hele keten.
- ▼ Er zijn meerdere uitdagingen rondom netcongestie. Wij volgen dit nauwgezet en houden de ondernemers op de hoogte.
- ▼ Effecten AI: zowel positief als negatief.

2.3. Bestuursprogramma – Samenredzaam

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Iedereen financieel redzaam**
Beoogd resultaat	Minimaal 55% van de doelgroep voor het minimabeleid maakt gebruik van de minimavoorzieningen (2023: 39%).
Acties 2025 (prognose)	• Voortzetting Voorzieningenwijzer: ● • Vol inzetten op communicatie, advertenties: ● • Het implementeren van de Basisdienstverlening SHV: ●
Toelichting	• De Voorzieningenwijzer wordt voortgezet tot ten minste 2028. Tot en met 30 juni 2025 maakten 842 huishoudens gebruik van één of meerdere regelingen. Het bereik is 32,4%* van de doelgroep. **Omdat we het bereik op huishoudniveau meten, is het hogere bereik in aantallen verstrekkingen niet terug te zien in de cijfers. Met name verstrekkingen aan grote gezinnen hebben invloed op het budget en de aantallen verstrekkingen.* • Eind juni hebben 2.200 huishoudens een folder en begeleidende brief ontvangen. In het najaar versturen we foldermateriaal aan werkgevers en sport- en cultuuraanbieders. We hebben video's opgenomen om inwoners via onze socials te informeren over de regelingen en maken gebruik van ons netwerk om communicatiemateriaal te verspreiden. • De landelijke uitwerking van het plan 'Basisdienstverlening Schuldhulpverlening' is grotendeels compleet. Een aantal elementen van het plan wordt op de lange termijn uitgewerkt, zoals de Landelijke pauzeknop en het Landelijk aanmeldpunt schuldhulpverlening. De implementatie van het landelijke plan wordt opgenomen in het beleidsplan schuldhulpverlening (uiterlijk begin 2026).

Doel	**Alle jeugdigen kunnen veilig thuis opgroeien (0 uithuisplaatsingen als moreel doel)**
Beoogd resultaat	Het aantal uithuisplaatsingen terugbrengen van 1,6% naar het landelijk gemiddelde van 1,1% (periode 2022-2026). Minder jeugdigen maken gebruik van specialistische GGZ-Jeugdzorg. We geven uitvoering aan de Hervormingsagenda Jeugd.
Acties 2025 (prognose)	• Met (lokale) ketenpartners ontwikkelen we initiatieven waarbij een klimaat wordt gecreëerd waarin ouders om hulp durven te vragen als er sprake is van huiselijk geweld (Beweging van Nul): ● • We breiden bestaande aanpakken uit: ● • We verstevigen de regierol van de gemeentelijke toegang: ●
Toelichting	• De beweging van 'Nul bange ouders in de gemeente Steenwijkerland' is een sociale beweging. Inspanningen van verschillende (groepen) mensen en organisaties leiden samen tot sociale verandering. Zo ontstaat solidariteit, uitbreiding en zichtbaarheid. Deze beweging is eind 2022 gestart en groeit door in 2025 en 2026. Er worden maandelijkse bijeenkomsten georganiseerd met een kerngroep van ketenpartners, de kerngroep sluit aan bij ouderavonden op scholen, organiseert bijeenkomsten voor professionals en inwoners en bespreekt casuïstiek met keten-partners. • We blijven inzetten op een goede samenwerking tussen huisartsen en jeugdconsulenten. Daarnaast breiden we het schoolmaatschappelijk

	werk in 2025 verder uit, zodat in 2026 schoolmaatschappelijk werk voor alle Steenwijkerlandse kinderen beschikbaar is. • Door deelname aan de pilot dragen we zorg voor implementatie en borging van de 'Verklarende Analyse' bij de gemeentelijke toegang. Jeugdconsulenten en de gedragswetenschapper worden geschoold in de 'Verklarende Analyse' waarna deze ingezet wordt bij complexe vraagstukken.

Doel	**Voorkomen van overbelasting van mantelzorgers**
Beoogd resultaat	Vermindering van het aandeel mantelzorgers dat zich zwaar belast voelt.
Acties 2025 (prognose)	In 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar de ondersteuningsbehoefte onder mantelzorgers en wordt er in het najaar van 2025 een actieplan opgesteld dat opvolging geeft aan de resultaten van dit onderzoek. • Uitwerking en uitvoering actieplan ondersteuning mantelzorger voor de diverse doelgroepen: ● • Beleid opstellen met betrekking tot respijtzorg: ● • Beleid opstellen ondersteuningsaanbod mantelzorger voor specifieke doelgroepen (zoals de reeds bestaande dementie casemanager): ■

Toelichting	• In het najaar van 2025 wordt een actieplan opgesteld waarin uitwerking zal plaatsvinden met betrekking tot de ondersteuning van mantelzorgers voor de diverse doelgroepen.
	  ○ Het reeds bestaande beleid rondom mantelzorg doorontwikkeld met Sociaal Werk De Kop.
	  ○ Er is een uitgebreid bestaand aanbod voor diverse specifieke doelgroepen. Om de bekendheid en de toegang hiernaar te verbeteren zijn diverse ontwikkelingen in gang gezet. Nieuwe initiatieven zoals de inzet een laagdrempelige app is hier een voorbeeld van.
	• Structureel beleid met betrekking tot respijtzorg wordt in verband met capaciteitsgebrek in 2026 verder doorontwikkeld. In 2025 wordt het huidige beleid voortgezet en wordt er in regioverband een verkenning gedaan naar de beschikbaarheid van respijtzorg.
	• Mantelzorg en Dementie
	  ○ In de certificering van Steenwijkerland als dementievriendelijk gemeente zijn vervolgstappen gemaakt. Dit wordt in 2026 afgerond.
	  ○ De verdere uitwerking gericht op de samenwerking in het Dementienetwerk Drenthe en Steenwijkerland vindt plaats. Hierin is veel aandacht voor ondersteuning van mantelzorgers.

Doel	**Mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig wonen**
Beoogd resultaat	Via de opbouw van beschermd-thuis formules verminderen van het gebruik van beschermd-wonen met 30% (periode 2022-2026).
Acties 2025 (Prognose)	• Evaluatie pilot Beschermd Thuis: ● • Monitoren afspraken met woningcorporaties over beschikbaarheid Beschermd Thuis: ■
Toelichting	• De pilot beschermd-thuis wordt gemonitord in kwartaal-overleggen. In 2025 wordt ingezet op het verbeteren van de samenwerking tussen zorgaanbieders, woningcorporaties en gemeente. Met o.a. een samenwerkingsovereenkomst en een procesbeschrijving om de samenwerking tussen de betrokken organisaties rond de uitstroom goed te organiseren. De verwachting is dat dit een impuls geeft aan de pilot. De pilot beschermd-thuis is daarom vanaf 2025 verlengd met maximaal 1,5 jaar met als doelstelling jaarlijks 6 tot 10 inwoners een beschermd thuis te bieden (ca. 30% van beschermd wonen doelgroep). • In de samenwerkingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt met woningcorporaties en zorgaanbieders over de huisvesting van mensen met een (intensieve) begeleidingsvraag. De overeenkomst is in Q2 ondertekend en de afspraken worden per kwartaal gemonitord.

Doel	**Vitaal ouder worden**
Beoogd resultaat	Toename van het percentage ouderen dat een goede gezondheid ervaart.
Acties 2025 (prognose)	• Opstellen van een plan van aanpak om te komen tot een 'Actieprogramma Vitaal Ouder Worden' (uitvoering geven aan het amendement 'Vitaal Ouder Worden,' aangenomen op 1 november 2022): ● • Uitvoering geven aan de plannen van het 'Sport- en Beweegakkoord,' waaronder het organiseren van Fittesten voor ouderen en activiteiten in het kader van de Nationale Beweegweek voor ouderen. Het beweegaanbod voor ouderen wordt bekend gemaakt via Maxvitaal.nl: ● • Uitvoering geven aan de Ketenaanpak 'Valpreventie' (Gala[3]/IZA[4]): ●
Toelichting	• In april 2025 is een projectleider gestart om een 'Actieprogramma Vitaal Ouder Worden' te realiseren. ○ Er is gestart met een inventarisatie van bestaande activiteiten, lopende ontwikkelingen en projecten. Doel is een gezamenlijk beeld van wat er allemaal al is, als input voor beleidsontwikkeling. Er wordt samengewerkt met de Sociaal Werk de Kop, Team samenleving en participatie adviseur en er wordt geleerd van goede ervaringen van elders. De inventarisatie richt zich in hoofdzaak op activiteiten voor sociale contacten, zingeving, gezonde voeding en bewegen. Ongeacht wie die organiseert, inwoners of organisaties. We brengen ook voorlichtingsactiviteiten in kaart.

[3] Gezond en Actief Leven Akkoord.

[4] Integraal Zorgakkoord.

	○ Na de zomer worden vervolg stappen ondernomen waarbij de behoeften en vragen vanuit de inwoners voor een belangrijke input zullen gaan zorgen door actief informatie op te halen bij bestaande activiteiten, ▪ Inventariseren van activiteiten waaronder gesprekken met inwoners over vitaal ouder worden. ▪ Met inwoners (klankbordgroep) en professionals (projectteam) spreken over uitkomsten en inventarisatie en duiding. ▪ Potentiële initiatieven doorgeleiden naar bestaande routes en middelen. ○ In Q1 2026 zullen de uitkomsten en advies aan gemeenteraad worden gepresenteerd • De Nationale Beweegweek voor ouderen is georganiseerd in mei 2025. Met de driewielfiets-ontdekdag, valpreventietesten, extra promotie voor het beweegaanbod en een walking voetbaltoernooi. • De Fittesten dit voorjaar zijn druk bezocht. Dit najaar worden testen aangeboden in andere kernen. (Zie ook 'Een gezond leven makkelijker maken.')

Doel	**Een gezond leven makkelijker maken voor alle inwoners van de gemeente Steenwijkerland**
Beoogd resultaat	Inwoners ervaren een betere mentale gezondheid, gebruiken minder middelen en bewegen meer.
Acties 2025 (prognose)	• Uitvoering geven aan het lokale uitvoeringsplan gezondheid; ● • Het door ontwikkelen van de vijf ketenaanpakken met lokale en regionale afspraken: ● • Lokale uitwerking van de regionale afspraken uit het regioplan IZA: ●
Toelichting	• Het uitvoeringsplan is opgesteld en wordt momenteel omgezet naar een visuele weergave. In de tweede helft van het jaar wordt dit aan het college voorgelegd en vervolgens ter informatie aan de raad aangeboden. Een onderdeel van het uitvoeringsplan zijn de lokale inrichting van de vijf ketenaanpakken. Alle aanpakken lopen conform planning. De pilot voor Welzijn op Recept is succesvol en wordt in Q4 uitgebreid van drie naar zes huisartsenpraktijken. In de aanpak Kind naar gezond(er) gewicht worden op dit moment (aug. 2025) 11 gezinnen begeleid. • In alle ketenaanpakken werken we ook regionaal samen door kennisuitwisseling, scholing en gezamenlijk campagnes op te zetten. • Met het regioplan IZA hebben gemeenten zich gecommitteerd om onder meer bij te dragen aan preventieve GGZ-zorg; ○ Eén van de vereisten vanuit het IZA is het inrichten van mentale gezondheidsnetwerken (MGN). Onderdelen daarvan zijn het inrichten van laagdrempelige steunpunt(en) voor zelfregie en herstel en het verkennend gesprek (VKG). Voor de financiering van de MGN heeft de regio een transformatieplan ingediend bij de zorgverzekeraar. De beoordeling hiervan wordt verwacht in september 2025. ○ Vooruitlopend op de uitkomst van de beoordeling van het transformatieplan starten we in oktober met een pilot VKG in samenwerking met de huisartsenpraktijk Vollenhove, Sociaal Werk De Kop en de GGZ.

	○ Daarnaast loopt de lokale verkenning rondom de laagdrempelige steunpunten. We zijn met verschillende partijen in overleg hoe we dit vorm kunnen gaan geven in Steenwijkerland. Hierbij sluiten we aan bij wat er al is.

Opvang ontheemden uit Oekraïne

Op dit moment vangen we 585 Oekraïense ontheemden op in gemeentelijke opvanglocaties. Daarnaast bieden inwoners van onze gemeente aan ongeveer 90 Oekraïners een opvangplek. We werken vanuit de visie dat we van opvang in hotels overgaan naar opvang in locaties die mogelijkheden bieden voor meer zelfstandigheid voor de ontheemden. In die lijn hebben we de opvang in een aantal hotels beëindigd. Verder betalen Oekraïners die inkomen hebben uit werk, inmiddels de landelijk verplichte eigen bijdrage. Hoewel het verloop van de oorlog op dit moment onzeker is, gaan we ervan uit dat wij nog geruime tijd Oekraïense ontheemden moeten opvangen.

Projecten/ investeringen

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2025-2028				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project / investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering / het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1. Onderwijsachterstanden	■	Ja	Ja	Nee

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.1

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Samenredzaam' zijn als volgt:

Kansen:

- De deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd heeft op 30 januari 2025 haar zwaarwegend advies uitgebracht. Zij heeft geconstateerd dat de uitvoering van de hervormingen onder grote druk staat. En pleit voor een zorgvuldige aanpak van bezuinigingen en meer focus op de kwaliteit van de jeugdzorg. Er vindt een herijking plaats van de financiële afspraken vanaf 2026 waarmee extra budget beschikbaar is gesteld voor de geconstateerde tekorten in de jeugdzorg. Gemeenten vangen 50% van de tekorten in 2023 en 2024 zelf op. De verdeling is in de meicirculaire 2025 bepaald.

- De implementatie van het landelijke plan 'Basisdienstverlening Schuldhulpverlening' legt extra nadruk op begeleiding naar financiële zelfredzaamheid. Door intensief in te zetten op het Geldloket en Vroeg-signalering bereiken we inwoners eerder en voorkomen we problematische schulden en/of dat inwoners na een schulphulpverleningstraject opnieuw in financiële problemen komen.

Kansen en Uitdagingen:

- We zien een lichte daling van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van gespecialiseerde Jeugdzorg. De indexatie en transformatie van de gesloten Jeugdzorg naar kleinschalig wonen leidt echter tot hogere Jeugdzorgkosten.

- Het bestuur van het RSJ IJsselland besloot in december 2024 om een samengaan met de GGD IJsselland nader te verkennen. Met het voornemen tot samengaan worden de taken met ingang van 1 januari 2026 van het RSJ IJsselland overgeheveld naar de GGD IJsselland waarbij de bestaande kwaliteiten van het RSJ IJsselland behouden blijven. En moet leiden tot vermindering van de kwetsbaarheid van het RSJ IJsselland en het garanderen van een toekomstgerichte organisatie voor de jeugdhulp.

- De nieuwe wet 'Van school naar duurzaam werk' (beoogde ingangsdatum 1 januari 2026) heeft als doel de kansengelijkheid onder jongeren te vergroten door betere begeleiding mogelijk te maken bij de overgang van school naar werk. Met dit wetsvoorstel krijgen scholen, Doorstroompunten en gemeenten meer mogelijkheden om jongeren te ondersteunen. In de huidige onderwijswetgeving is er aandacht voor jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie, met de nieuwe wet wordt deze doelgroep vergroot naar 27 jaar. Welke (financiële) en personele gevolgen dit heeft op gemeentelijk niveau is nog niet duidelijk, dat wordt eind 2025 inzichtelijk.

- Het onderwijs in Steenwijkerland werkt hard aan het realiseren van inclusief onderwijs. Zij doen in toenemende mate een beroep op de gemeente om mee te denken over de aansluiting tussen onderwijs en Jeugdzorg.

- Het RSJ IJsselland heeft op verzoek van de gemeenteraad haar begroting aangepast in verband met de teruglopende Algemene uitkering gemeentefonds vanaf 2026.

- In 2024 zagen we een stijging van het aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening (5%) en het +/- aantal inwoners in een traject voor schuldhulpverlening (6%). Het aantal ontvangen vroeg-signalen is in 2024 met 56% gestegen ten opzichte van 2023. De verwachting

is dat het aantal inwoners met een hulpvraag ook in 2025 blijft toenemen. Door vroeg-signalering komen schulden wel vaker eerder aan het licht waardoor inwoners eerder geholpen worden.

▲ ▼ Het aantal inwoners dat met Loonkostensubsidie aan het werk is, stijgt (+5 % in 2024). Dit heeft gevolgen voor het Participatiebudget, omdat er een verplichting is de eerste drie jaren van de loonkostensubsidie job-coaching in te zetten. In 2025 zijn stappen gezet om opnieuw de doelstelling voor het aantal gesubsidieerde banen in de Banenafspraak te verhogen.

▲ ▼ In de eerste helft van 2025 daalde het aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening in onze gemeente met 7% ten opzichte van 2024; het totaal aantal dossiers daalde met 5%. Een verklaring hiervoor is het feit, dat er mindernieuwe trajecten voor financieel ontzorgen van statushouders zijn gestart. Er zijn meer statushouder door gezinshereniging gevestigd dan verwacht, er loopt dan al een traject voor financieel ontzorgen. Daarnaast melden minder ondernemers zich, mede door de nieuwe wetgeving rondom schijnzelfstandigheid. Tegelijkertijd zien we een stijging van 13% van het aantal vroeg-signalen. We zetten in op verdere professionalisering van onze vroegsignalering en extra communicatie over de beschikbare hulp, bijvoorbeeld via werkgevers. We verwachten daarmee dat het aantal aanmeldingen in het tweede half jaar zal stijgen.

▲ ▼ De aanpassing in de woningwet die bepaalt dat statushouders geen voorrang meer mogen krijgen bij de toekenning van sociale huurwoningen, is op 3 juli jl. aangenomen door de Tweede Kamer. Als de Eerste Kamer instemt, is de verwachting van Divosa dat de maatregelen op zijn vroegst per 1 juli 2026 in zullen gaan. Aanname van deze wet heeft gevolgen voor de uitvoering van de taak van gemeenten op het gebied van inburgering, omdat huisvesting daaraan is gekoppeld.

<u>Uitdagingen:</u>

▼ Het Rijk heeft het voornemen om vanaf 2026 op specifieke uitkeringen (SPUK's) een generieke korting van 10% toe te passen. Dit raakt verschillende thema's binnen het sociaal domein. Het is nog niet bekend wat de consequenties hiervan exact zullen zijn voor onze inwoners en/of de gemeentefinanciën.

▼ Vergrijzing, stijgende zorgvraag, krapte op de arbeidsmarkt en de druk op de medische- en sociale zorg (zoals Jeugdwet en Wmo) maken het noodzakelijk om zorg, welzijn en wonen anders te organiseren. Naast een goede sociale basis met goede algemeen toegankelijke voorzieningen is ook het faciliteren en stimuleren van zorgzame gemeenschappen van belang.

▼ De voorgenomen inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo is uitgesteld tot 2028.

▼ Het bestaande WMO-beleid is gestoeld op een verordening uit 2017. In 2026 zal een nieuwe Wmo-verordening in gebruik worden genomen, die aansluit bij de landelijke wet- en regelgeving. Hierdoor wordt het mogelijk de inhoudelijke en financiële kaders op met name de huishoudelijke ondersteuning en de begeleidingsvragen binnen de Wmo beheersbaar te houden en de zorg voor de meest kwetsbare inwoners te kunnen blijven inzetten.

▼ De verhoogde taakstelling statushouders heeft gevolgen voor het Participatiebudget, omdat hieruit rondom het inburgeringstraject onderdelen worden betaald zoals reiskosten en de

'MAP' (module arbeidsmarkt en participatie). Deze worden niet volledig gedekt door het budget Inburgering.

- De komst van niet-inburgeringsplichtige nieuwkomers zoals arbeidsmigranten en Oekraïense ontheemden in Steenwijkerland leidt tot een grotere vraag naar verschillende voorzieningen, waaronder ondersteuning bij het versterken van basisvaardigheden, zoals voornamelijk de Nederlandse taal. Deze trend zet zich in de komende jaren door.

- We zien dat de huisartsenzorg onder druk staat, met name in Steenwijk. Dat vraagt onze aandacht. Samen met Dokter Drenthe onderzoeken we of het haalbaar is om van De Oerthe een nieuwe huisartsenpraktijklocatie te maken. Dit biedt perspectief aan potentiële huisartsen, waardoor zij zich blijvend aan Steenwijk willen verbinden. Ook de benodigde uitbreiding van huisartsenformatie is vanuit die locatie te realiseren. Zolang de huisartsenformatie binnen Steenwijkerland niet op orde is, kan het betekenen dat bepaalde ambities en transformaties waarin de huisarts een rol speelt op de korte termijn niet realiseerbaar zijn.

- Het zogeheten Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) is de opvolger van het Integraal Zorgakkoord (IZA). De financiering en afspraken die nu binnen het IZA gelden, kennen in het AZWA-wijzigingen vanaf 2027 en deels al vanaf 2026. De consequenties hiervan vragen nu al volop aandacht, om te zorgen dat we zo veel mogelijk toekomstbestendige afspraken kunnen maken met partijen.

2.4. Bestuursprogramma – Vitaal Platteland

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid in het landelijk gebied**
Beoogd resultaat	Het buitengebied van Steenwijkerland neerzetten als dé proeftuin van Nederland. We willen een voorbeeld zijn voor andere gebieden in Nederland die met vergelijkbare opgaven te maken hebben.
Acties 2025 (prognose)	• Aanjagen, ondersteunen en samenwerken in initiatieven die qua schaal en thema bijdragen aan de proeftuin, zoals versterken lokale keten, ontwikkeling commercieel riet, energieopwekking, inzetten ecosysteemdiensten (zoals weidevogelbeheer): ● • De deelgebiedscommissie Wieden-Weerribben positioneren als een vliegwiel voor de aanpak van de meervoudige opgaven door een gezamenlijke projectagenda op te stellen en uit te voeren: ● • Ondersteunen en samenwerken in de drie gebiedsprocessen (Baarlingerpolder, Boeren van Blokzijl en Polder Giethoorn) en deze met gemeentelijk beleid, bijvoorbeeld voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing, dichter bij realisatie te brengen: ●
Toelichting	• Met de subsidieregeling Vitaal Platteland ondersteunen we 2-3 initiatieven, met aandacht voor innovatie, circulair bouwen en energieopwekking. • De uitvoeringsagenda van de samenwerkende gebiedspartners in Noordwest-Overijssel is opgesteld en is de basis voor de gezamenlijk aanpak van opgaven. • De drie gebiedsprocessen hebben in 2025 een verkennende rapportage opgeleverd. De gemeente is nauw betrokken en faciliteert het proces met kennis en begeleiding.

Doel	**Vergroten van de leefbaarheid in Ossenzijl**
Beoogd resultaat	Opening in 2026 van het nieuwe door Staatsbosbeheer gebouwde bezoekerscentrum. Start aanleg Ecologische verbindingszone door de provincie in 2027. Verbeteren van de leefbaarheid van Ossenzijl door diverse ontwikkelingen en woningbouw. De realisatie van een randweg van Ossenzijl dichterbij brengen.
Acties 2025 (prognose)	• Met actieve lobby proberen we aanvullend krediet te verwerven, zodat helderheid ontstaat over cofinanciering randweg. Het bestaand (gemeentelijk) krediet blijft staan: ● • Realisatie European Wetland Center (EWC): ●
Toelichting	• Lobby heeft geleid tot het aannemen van een motie in Provinciale Staten van Overijssel op 2 juli 2025 waarbij Gedeputeerde Staten wordt verzocht: - Onder regie van de gemeente Steenwijkerland en samen met regionale partners overleg te voeren om een toekomstbestendige oplossing te vinden voor de uitdagingen in Ossenzijl. - Te bepalen welke rol de provincie daarbij kan nemen bij lobby naar de rijksoverheid. • Het oude bezoekerscentrum is inmiddels gesloopt. Staatsbosbeheer is in overleg met de provincie voor het verkrijgen van een NB

	vergunning zodat de opening van het nieuwe bezoekerscentrum, in 2026 kan plaatsvinden.

Doel	**Vergroten van de leefbaarheid in Blokzijl**
Beoogd resultaat	Aanleg van een Randweg Blokzijl.
Acties 2025 (prognose)	• Na vaststelling van de begroting waarin de financiering voor het projectplan 'Randweg Blokzijl' is opgenomen, starten we met de voorbereidingsfase van het project: ● • Eind 2024 wordt de Stadsvisie Blokzijl opgeleverd: ● • In 2025 zullen dan projectopdrachten die hieruit voortvloeien in meerdere fasen worden geconcretiseerd: ●
Toelichting	• Gestart is met de voorbereidingsfase van de randweg. • De Stadsvisie Blokzijl wordt in de raad van september voorgelegd ter besluitvorming. • Gericht wordt op de start van de realisatie van de randweg eind 2027. • Het komen tot overeenstemming met grondeigenaren is een actief proces.

Doel	**Toerisme als economische drager van het gebied**
Beoogd resultaat	Verhoging van het aandeel van toerisme in de werkgelegenheid (nu 13%, streven is dit percentage terug te krijgen op circa 14).
Acties 2025 (prognose)	• Het imago van toerisme naar inwoners verbeteren. Hiervoor starten we met een onderzoek over toerisme onder inwoners i.s.m. MarketingOost en Nationaal Park Weerribben-Wieden. Ook ervaringen van de toeristen worden in kaart gebracht: ● • Het verkennen van kansen rondom duurzaamheid in de toeristische sector en komen tot twee concrete projecten: ■ • Uitvoering geven toeristische activiteiten economische agenda, waaronder: - Doorontwikkeling Nationaal Park Weerribben-Wieden. - Versterken netwerk mobiliteitshubs. - Verbeteren en herinrichten gemeentelijke haven Balkengat in Steenwijk: ●
Toelichting	• Het onderzoek onder inwoners wordt dit jaar uitgevoerd door NP Weerribben-Wieden. In samenwerking met MarketingOost en NP Weerribben is deze zomer gestart met een onderzoek onder toeristen. Op 12 april jl. heeft de eerste editie van 'Genieten om de Hoek' plaatsgevonden. • Er wordt bekeken op welke manier de ondernemers het beste bevraagd kunnen worden over dit onderwerp. Hiervoor is een aantal alternatieven in beeld. In samenwerking met Stichting NP Weerribben-Wieden wordt de mogelijkheid bekeken voor een pilotproject gericht op waterbesparing. • Uitvoering is en wordt gegeven aan de toeristische onderdelen van de economische agenda. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de werkgroep Horeca & Toerisme van de Business Club Steenwijkerland. De korting op de Rijksfinanciering op de nationale parken is afgewend. Ook de provincie Overijssel is bereid financieel bij te

	dragen. Dit geeft (ook) kansen voor het stimuleren van toerisme. De verbetering en herinrichting van de haven Balkengat is afgerond.

Doel	**Vereenvoudiging regels voor ruimtelijke projecten**
Beoogd resultaat	Medewerkers werken conform de Omgevingswet die met ingang van 1 januari 2024 in werking is getreden. Een van de onderdelen van de inwerkingtrededing van de Omgevingswet is de verplichting voor gemeenten om voor 1 januari 2027 een Omgevingsvisie op te stellen.
Acties 2025 (prognose)	• Vaststelling van de Omgevingsvisie in de gemeenteraad in januari 2026. Hiervoor is reeds een uitgangspuntennotitie en participatieplan vastgesteld. In 2025 wordt in samenwerking met een adviesbureau aan de Omgevingsvisie gewerkt, en wordt conform het participatieplan geparticipeerd: ● • Organiseren van trainingen over de Omgevingswet. Een aantal nieuwe medewerkers heeft nog geen training gehad. Er wordt een training Basis-Omgevingswet, Awb onder Omgevingswet, en Regels Bruidsschat georganiseerd voor medewerkers in het fysieke domein: ●
Toelichting	• Gericht wordt op vaststelling van de Omgevingsvisie in januari 2026, iets later dan de aanvankelijke prognose (december 2025). • In februari 2025 hebben de betreffende medewerkers een training gevolgd. Hiermee is deze actie afgerond.

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2025-2028

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2024-2027				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1. Randweg Blokzijl	●	Ja	Ja	Nee

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.1

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Vitaal Platteland' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ De provincie gaat bijdragen aan het realiseren van de opgaven van het Nationaal Park Weerribben-Wieden. Dat geldt ook voor het Rijk, de bezuiniging in de Voorjaarsnota op de nationale parken is teruggedraaid. Samen met een gemeentelijke bijdrage komt daardoor meer budget beschikbaar voor NP Weerribben-Wieden nieuwe stijl.

- ▲ Samen met de provincie en de boeren van de Baarlingerpolder hebben we op 15 mei 2025 een symposium georganiseerd. Doel was draagvlak te vinden, met name bij het Rijk, voor de daadwerkelijke realisatie van het gebiedsplan. Daarin zijn we geslaagd: het Rijk heeft het project Baarlingerpolder inmiddels op de lijst geplaatst van de 15 prioritaire gebieden, waarbij extra rijksinzet gewenst is.

Uitdagingen:

- ▼ Met de val van het kabinet, en de verkiezingen eind 2025, is de rijksinzet op de aanpak van stikstof nog lange tijd onzeker. Dit bemoeilijkt de doorontwikkeling van de landbouw en andere stikstofgevoelige projecten.

2.5. Bestuursprogramma – Duurzaam

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Steenwijkerland draagt bij aan een klimaatneutraal Nederland in 2050**
Beoogd resultaat	55% CO2-reductie in 2030 (ten opzichte van 1990).
Acties 2025 (prognose)	• Samen met netbeheerders en (boven)lokale partners ontwikkelingen in het energiesysteem inzichtelijk maken. Tegelijk verkennen of benodigde netversterking kan worden versneld en slimme oplossingen kunnen bijdragen aan het balanceren van het elektriciteitsnet. Met de Pilot Buurtaanpak komen we tot werkafspraken om de uitvoering van netverzwaring door de netbeheerders in de wijken te ondersteunen: ● • Invulling geven aan het door de raad vastgestelde windbeleid door vaststelling van het gebied, waarin de windturbines gerealiseerd dienen te worden. In samenwerking met de lokale energiecorporaties. Ter invulling van het RES bod (50% wind/50% zon): ■ • Bedrijven kunnen bijdragen door lokaal opgewekte elektriciteit ter plaatse te gebruiken, op te slaan voor later gebruik of om te zetten in andere vormen van energie. Wij onderzoeken samen met netbeheerders en ondernemers deze mogelijkheden bij energiehub Eeserwold en bedrijventerreinen Groot Verlaat. Voor de ontwikkeling van energiehub Eeserwold start de omgevings-vergunning bouwdeel, financiering en aanbesteding: ●
Toelichting	• De samenwerking met de netbeheerders is flink verstevigd. We ondersteunen de netbeheerders bij de voorbereidingen van soms forse infrastructurele ingrepen die nodig zijn voor het versterken van zowel hoogspanning en middenspanning als laagspanning in de wijken. De pilot Buurtaanpak in de Oostermeenthe is afgerond en in uitvoering. Met Enexis starten we binnenkort ook met de netversterking in buurten. Samen met partners binnen de gemeente wordt gezocht naar slimme oplossingen, zoals de smart energyhubs op bedrijventerreinen Groot Verlaat en Eeserwold. Ook stemmen we de uitvoering van verduurzaming gebouwde omgeving af op de planning van de netversterkingen. • Er zijn meerdere locaties voor windenergie voorgelegd aan de provincie, waaronder één door de gemeente ten noordwesten van Oldemarkt. Het is aan de provincie om deze te beoordelen en aan te geven welke locatie medewerking kan krijgen. Op het moment van schrijven loopt de beoordeling. In september 2025 zal duidelijk worden hoe “onze” locatie uit de provinciale beoordeling komt. Als de locatie van de gemeente medewerking krijgt zal er vervolgens nog verder geparticipeerd moeten worden en zal de locatie worden voorgelegd aan de raad, waarbij het grensgebied met Meppel een mogelijk alternatief zou kunnen zijn. Als een andere locatie wordt uitgekozen, zal de gemeente zich inspannen dat de uitgangspunten van de raad hier zoveel mogelijk kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast wordt Samen met een aantal andere gemeenten en Rijkswaterstaat, in het kader van OER (Opwek Energie op Rijksgronden), onderzocht of er mogelijkheden zijn om zonnepanelen langs de Rijksweg A28/A32 te plaatsen. De eerste uitkomsten zijn hoopgevend. Via een ook door de gemeente Steenwijkerland ondertekende intentieovereenkomst is ingestemd met het verder verkennen van de mogelijkheden.

	**NB: Sinds juni hebben zich significante ontwikkelingen voorgedaan rondom windenergie. Hierover bent u geïnformeerd via een informatienota (9 september jl.).* • Het onderzoek op Groot Verlaat heeft laten zien dat het aantrekkelijk kan zijn om een energiehub te vormen, onder andere door met alle grootverbruikers een groepscontract te sluiten. Deze aanpak wordt momenteel verder uitgewerkt. Ook de ontwikkeling van energiehub Eeserwold, met daarin onder andere de productie van waterstof, loopt vooralsnog volgens schema. Voor de businesscase van de beoogde waterstofproductie is het verkrijgen van de zogenoemde OWE subsidie essentieel. Deze subsidie van circa Euro 8 miljoen is inmiddels positief beschikt.

Doel	**Steenwijkerland aardgasvrij in 2045**
Beoogd resultaat	Elk jaar is er een afname van 3% van het aardgasverbruik.
Acties 2025 (prognose)	• Opstellen Warmteprogramma (Warmtevisie 2.0) met nadere uitwerking van de aanpak, inclusief fasering, voor het aardgasvrij maken van kernen en wijken: ● • Samen met maatschappelijke partners ontwikkelen van routekaarten per woningtype. Een routekaart is een stappenplan van duurzame maatregelen om uiteindelijk van het aardgas af te kunnen. Daarbij hoort een doelgroepgerichte communicatie aanpak voor het activeren van inwoners om (stapsgewijs) te komen tot aardgasvrije kernen en wijken: ● • Uitvoeren van programma 'geWOON' besparen. Hiermee bewoners inhoudelijk en financieel ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning en energie besparen. Denk hierbij aan het online energieloket, inzet energiecoaches, de isolatiesubsidie en witgoedwissel, fix-team en inkoopacties: ●
Toelichting	• Begin 2025 zijn we volgens planning begonnen met de eerste participatiesessies met de stakeholders (netbeheerders en woningcorporaties). De eerste stap was het ophalen van de uitgangspunten. Deze vertellen onze visie en rol als gemeente in de warmtetransitie. Deze uitgangspunten hebben inmiddels een plek gekregen in de daarvoor bestemd document (en participatieproces van-): de omgevingsvisie. Daarnaast wordt volgens planning gewerkt aan de verdere uitwerking van de uitgangspunten, onderbouwd door een technische haalbaarheidsstudie. • In de Woldmeenthe, Oostermeenthe en Nieuwe Gagels worden de eerste 8 woningtyperoutekaarten ontwikkeld samen met bewoners uit de wijk. Vanuit maatwerkadviezen van 50 referentiewoningen uit de wijk zijn stappenplannen gemaakt hoe een woning aardgasvrij kan worden. Het participatieproces rondom dit project is afgerond en op dit moment worden de definitieve routekaarten vorm gegeven. We verwachten de eerste 8 routekaarten eind 2025 gereed te hebben plus een plan van aanpak voor verdere uitrol in de rest van de gemeente. • Het uitvoeren van programma Gewoon besparen gaat goed. Op dit moment hebben ruim 750 inwoners een aanvraag ingediend voor de isolatiesubsidie. Er zijn 200 aanvragen voor de witgoedwissel ingediend. Dit jaar organiseren wij 10 keer een straatactie in een verschillende kernen/wijken om inwoners samen met de energiecoaches, woningcorporaties, Sociaal Werk De Kop en het

	fixteam te helpen met energiebesparing. Er hebben tot nu toe 406 inwoners gebruik gemaakt van het 'geWOON' besparen fixteam.

Doel	**De gemeente is een inspirerend voorbeeld in duurzaamheid**
Beoogd resultaat	Verlagen van de eigen CO2-voetafdruk.
Acties 2025 (prognose)	• Onderzoek naar CRSD als overkoepelend monitoringsinstrument. De CRSD is een Europese richtlijn voor duurzaamheidsrapportage: ● • Actualiseren en uitvoeren van maatregelenlijst CO2-prestatieladder. Onder andere verder verminderen fossiel brandstofgebruik (scope 1), en slim omgaan met energie (scope 2): ● • Start voorbereiding (planvorming, vergunningverlening, participatie en aanbesteding) tweede zonnecarport 'gemeentehuis Vendelweg', uitvoering 2026: ●
Toelichting	• Het onderzoek naar de toepasbaarheid van de CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) is afgerond. Hoewel de Europese richtlijn niet verplicht is voor gemeenten, achten wij de methodiek waardevol voor meer transparantie en mogelijke koppeling met bestaande rapportages zoals MVOI. Een uitgebreide toepassing stellen wij voor vanaf de nieuwe coalitie in 2026, zodat politieke verankering en koersbepaling zijn gewaarborgd. Nu is dit niet het juiste moment, gezien de beperkte capaciteit en lopende prioriteiten. In de tussentijd verkennen we een gecombineerde verslaglegging, zodat ervaring wordt opgedaan en een stevig fundament ontstaat voor een latere, gerichte keuze, zonder vooruit te lopen op politieke keuzes • De laatste data over 2024 is eind juli beschikbaar gesteld, en op dit moment wordt de voetafdruk over 2024 berekend. Op basis hiervan worden maatregelen geactualiseerd. Voor alsnog zal er eenzelfde koers aangehouden worden m.b.t. eigen vastgoed en inkoop via de werkgroep MVOI. Zo start in 2025 nog een werkgroep om het meubilair in het gemeentehuis circulair in te kopen. • Planning loopt op schema. De participatieavond heeft plaatsgevonden en de aanbesteding wordt voorbereid.

Doel	**Steenwijkerland in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust**
Beoogd resultaat	Versterking klimaatbestendigheid en geen verdere afname biodiversiteit.
Acties 2025 (prognose)	• Uitvoering Lokale Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie 2023-2027, waaronder voor 2025: actualiseren, stresstesten en ontwikkeling educatieprogramma scholen: ● • Opstellen Soortenmanagementplan (SMP) inclusief het treffen van natuurinclusieve maatregelen t.b.v. Natuurvriendelijk isoleren: ▲ • Groenblauwe dooradering binnen de bebouwde kom onderzoeken op basis van Basis Kwaliteit Natuur: ▲

Toelichting	• De lokale uitvoeringsagenda wordt uitgevoerd: de actualisatie van de stresstest is gestart en verloopt volgens planning. Het educatieve programma voor scholen is in 2025 ontwikkeld, waarmee de basis is gelegd voor de uitrol begin 2026. Klimaatadaptieve maatregelen zijn verder geïntegreerd in ruimtelijke projecten. De subsidieregeling voor klimaatadaptieve maatregelen in particuliere tuinen is ook dit jaar beschikbaar en wordt benut. Op regionaal niveau is samengewerkt via het hitteplan, de sponsstrategie voor het stroomgebied Stroink en de Landelijke Maatlat Natuurinclusieve en Klimaatadaptieve Gebouwde Omgeving. Het regionale hitteplan wordt lokaal verankerd in de organisatie; afronding hiervan staat gepland voor eind 2025. • De gemeente Steenwijkerland is betrokken bij een regionale overleggroep waarin wordt gewerkt aan een gezamenlijke aanbesteding met acht gemeenten. Binnen dit traject levert Steenwijkerland ecologische expertise. De provincie Overijssel is hierbij op afstand aangehaakt. Op basis van de ervaringen in andere delen van het land is geconcludeerd dat een consultatie geen wezenlijk nieuwe inzichten zal opleveren. De voorkeur gaat daarom uit naar het direct opstarten van een gezamenlijke aanbesteding, met een indeling in meerdere percelen om specifieke onderdelen gericht in de markt te zetten. De eerste contacten met marktpartijen zijn inmiddels gelegd • De provincies Overijssel en Drenthe hebben in samenwerking een methodiek ontwikkeld voor het toepassen van de Basis Kwaliteit Natuur in bebouwd gebied. Deze aanpak biedt een waardevol instrument om de kwaliteit van het groenblauwe netwerk in de kernen van Steenwijkerland te beoordelen. Hoewel de methodiek beschikbaar is en toepasbaar lijkt, is er voor een volledig beeld nog aanvullend werk nodig in de vorm van een kaartstudie en veldonderzoek. Deze werkzaamheden vergen echter een aanzienlijke tijdsinvestering, die binnen de beschikbare capaciteit van onze ecologie- en groenadviseurs in 2025 niet gerealiseerd kan worden. Daarom brengen we dit traject stapsgewijs verder. Als eerste stap gaan we, op basis van de door de provincie Overijssel opgestelde systematiek, een inschatting maken van de benodigde tijd en inspanning. Deze inschatting vormt vervolgens de basis voor het plannen en uitvoeren van het vervolgtraject.

Doel	**Steenwijkerland in 2050 volledig circulair**
Beoogd resultaat	In 2030 wordt 50% minder primaire abiotische grondstoffen gebruikt (mineralen, metalen en fossiele grondstoffen).
Acties 2025 (prognose)	• Bij evenementen en sportclubs restafval verminderen, door middel van stimuleringsbudget voor duurzame afvalmaatregelen. Inzet op betere afvalscheiding en hiermee reductie restafval: ■ • Maatwerkoplossingen (zoals ondergrondse papiercontainers) bij hoogbouw en andere locaties waar papierinzameling met minicontainers niet kan. Waar mogelijk invoeren gescheiden GFT-inzameling hoogbouw: ■ • Borgen actieplan MVOI: ●
Toelichting	• In september/november 2025 vindt een evaluatie plaats van de afvalmaatregelen bij de corso's. Resultaten hieruit worden waar mogelijk opgenomen in het op te stellen evenementenbeleid.

	• Er is een inventarisatie gedaan naar mogelijke locaties waar ondergrondse containers voor papier kunnen komen te staan. Het was oorspronkelijk de bedoeling om deze papiercontainers te combineren met de ondergrondse containers voor plastic, metaal en drankkartons. Door afspraken met het bedrijf Verpact over vergoedingen is hiervan afgezien. Aan het eind van 2025 worden de afspraken met de inzamelpartners hierop aangepast en vanaf begin 2026 zullen de ondergrondse papiercontainers worden geplaatst. • In de werkgroep MVOI is gewerkt aan o.a. verduurzaming van het eigen vastgoed, convenant schoon en emissieloos bouwen, en een uniforme werkwijze voor borging duurzaamheid bij inkoop van projecten in de grond weg en waterbouw.

Doel	**Steenwijkerland hoort tot de beste plattelandsgemeenten voor duurzame mobiliteit**
Beoogd resultaat	Meer inwoners en toeristen verplaatsen zich CO2-neutraal.
Acties 2025 (prognose)	• Realisatie verbetering fietsroute Steenwijk-Giethoorn: ■ • Opwaardering fietsroute Steenwijkerdiep Zuid: ■ • Versterken deelmobiliteit: ●
Toelichting	• Samen met aanwonenden van de Beulakerweg en Gieters Belang hebben we een inrichtingsplan uitgewerkt. Het verkeersbesluit voor de gewijzigde inrichting is onherroepelijk geworden. Enexis moet vooruitlopend op het project een zwaardere elektrakabel aanleggen. Om die reden is de start van het project doorgeschoven naar het voorjaar van 2026. • De goede inpassing van een voldoende breed fietspad ligt gevoelig in de omgeving. Uiterlijk september wordt een definitief plan opgeleverd. Mogelijk dat de uitvoering daardoor opschuift naar begin 2026. • Om de bereikbaarheid van onze gemeente te verbeteren zetten we in op deelmobiliteit. Dat doen we met deelfietsen en deelauto's. In het deelfietsprogramma zijn inmiddels vijf gemeenten en drie provincies aangesloten met in totaal 27 hublocaties, waarvan zeven nieuw in 2024/2025. Het aantal fietsen bedraagt circa 160 en in juli 2025 werden 1.166 ritten gemaakt, een stijging van 80% ten opzichte van juli 2024. Ook zonder de nieuwe locaties is sprake van groei. Meppel en Zwartewaterland zijn toegevoegd met drie hubs, in Noordoostpolder is bij het busstation in Emmeloord een grote hub geopend, in Westerveld is Frederiksoord aangesloten en in Steenwijkerland zijn Steenwijkerwold, Sint Jansklooster en de Paardemarkt toegevoegd. Voor augustus 2025 wordt een verdere stijging van 50% verwacht.

Projecten/ investeringen

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028:

Stand van zaken projecten/investeringen				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1. Zonne-carport (gemeentehuis Vendelweg)	●	Ja	Ja	Nee

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.1.

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Duurzaam' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ Met de netbeheerders hebben we een intensievere samenwerking om netverzwaring doeltreffend en effectief te realiseren.
- ▲ De ontwikkelde routekaarten per woningtype, en gerichte straatacties, blijken een effectief stuurwiel in een wijk om inwoners over verduurzamen van hun woning na te laten denken. Dit wordt verder uitgewerkt door de rest van de gemeente.
- ▲ Verschillende subsidies van het rijk bieden mogelijkheden om de verduurzaming van de gemeente te versnellen. Zowel de woningvoorraad, als op productieniveau zoals bij Energiehub Eeserwold.

Uitdagingen:

- ▼ Netcongestie. Een overbelast stroomnet bemoeilijkt onder andere de overgang naar elektrische (warmte-) oplossingen. De netbeheerders werken hard aan versterking van het netwerk, maar zij verwachten dat het nog 10 jaar gaat duren voordat er weer ruimte komt op het netwerk voor nieuwe grootverbruik aansluitingen. Dit houdt in dat het op dit moment niet mogelijk is om nieuwe grootverbruikaansluitingen te realiseren of bestaande aansluitingen te verzwaren. Deze beperking heeft consequenties voor de vestigingsmogelijkheden en verduurzamingsplannen van bedrijven, evenals voor de ontwikkeling en het gebruik van maatschappelijk vastgoed, waaronder onderwijsinstellingen.
- ▼ Een belangrijke taak van een gemeente is het beschermen van een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. De Omgevingsdienst IJsselland heeft daarbij een belangrijke rol. Onder andere het Rijk, het IPO en de VNG hebben op basis van verschillende onderzoeken geconcludeerd dat het stelsel van milieuvergunningverlening, milieutoezicht en handhaving (VTH) in Nederland onvoldoende functioneert, met grote milieuschade als gevolg. Daarom is

een proces gestart om in heel Nederland te komen tot robuuste omgevingsdiensten. Het Rijk eist dat op 1 april 2026 alle omgevingsdiensten in Nederland robuust zijn. Dit vraagt in 2026 om een noodzakelijke investering om de taakuitvoering op tenminste een wettelijk minimum uitvoeringsniveau te brengen. Daarnaast is in 2027 en 2028 een structurele investering nodig om te kunnen voldoen aan de landelijke robuustheidseisen. De aan raden en staten gezonden kaderbrief 2026, die voorafgaat aan de conceptbegroting 2026, geeft een omschrijving van de ontwikkelingen. Op 18 maart 2025 is er een werkvergadering met de Omgevingsdienst IJsselland en de raad geweest, waar de te doorlopen route naar robuustheid is besproken en waar de raad vragen heeft kunnen stellen.

2.6. Bestuursprogramma – Leefbare steden en kernen

Rapportage op de acties uit de begroting

Doel	**Opwaardering openbare ruimte**
Beoogd resultaat	Het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte en het vergroten van de tevredenheid van inwoners over de openbare ruimte (bijvoorbeeld openbaar groen, wandelpaden, wegen, fietspaden en parkeerplaatsen).
Acties 2025 (prognose)	• Uitvoering van wensen van inwoners/plaatselijk belangverenigingen voor opwaarderingsprojecten in de openbare ruimte: ● • Opstellen beheer- en onderhoudsplannen 2025 en 2026: ● • Uitvoering plaatsen watertappunten in de openbare ruimte: ●
Toelichting	• De opwaarderingsprojecten voor 2025 zijn geïnventariseerd. Uitvoering vindt in 2026 plaats. • Het geplande onderhoud wordt uitgevoerd. De uitvoeringsplannen voor 2026 worden opgesteld. • De voorbereiding voor de aanleg van drie watertappunten (Jonen, omgeving Skatepark Steenwijk, Marktplein in Oldemarkt) is gestart. Twee locaties worden nog afgestemd met de het betreffende plaatselijk belang.

Doel	**Kansen benutten die de regionale verstedelijkingsstrategie biedt**
Beoogd resultaat	Uitwerking van de regionale verstedelijkingsstrategie op het gebied van woningbouw (ambitie van 1.000-1.500 woningen), klimaat, mobiliteit en economie, met bijzondere aandacht voor de integrale ontwikkeling van de Spoorzone Steenwijk.
Acties 2025 (prognose)	• Spoorzone Steenwijk betrekken bij Novex[1] Programma Middelgrote kernen: Samenwerking tussen 6 gemeenten met als doel opstellen propositie BO MIRT[2] voor de benodigde investeringen/cofinanciering: ● • Uitwerken afwegingskader wonen/werken: ● • Uitvoeren Participatietraject visie Steenwijk: ●
Toelichting	• Samen met 5 andere gemeenten werken we in Novex verband aan de verdere ontwikkeling van de spoorzone. Als uitwerking en actie vanuit het parapluplan wordt een maatregelenboek opgesteld. Met daarin de te nemen maatregelen en een kostenoverzicht. Dit ter onderbouwing naar rijk en provincie. Het maatregelenboek wordt eind dit jaar ter besluitvorming voor het college geagendeerd. • Het afwegingskader wonen/werken maakt onderdeel uit van de conceptvisie Steenwijk. Deze ligt momenteel ter inzage. Eind dit jaar besluitvorming over de visie.

[1] NOVEX staat voor Nationale OmgevingsVisie EXecutiekracht. Programma NOVEX is in het leven geroepen om het uitvoeren van al het nationale beleid met een effect op de ruimtelijke inrichting van Nederland te verbeteren.

[2] Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport.

Doel	**Verbeteren van de bereikbaarheid**
Beoogd resultaat	Verhogen van het fietsgebruik en wandelmogelijkheden.
Acties 2025 (prognose)	• Verbeteren fietsverbinding Beulakerweg (Giethoorn): ■ • Opwaarderen (fiets)verbinding Steenwijkerdiep-Zuid: ■ • Uitvoeren van fietsstimuleringsacties: ●
Toelichting	• Samen met aanwonenden en Gieters Belang is een herinrichtingsplan uitgewerkt. Binnen de bebouwde kom wordt de weg een fietsstraat (30km/u). Buiten de bebouwde kom wordt het een 60 km/u weg met brede fietsstroken. De verkeersbesluiten zijn genomen. Hierop zijn geen bezwaren binnen gekomen. Plan is definitief. Start werkzaamheden is doorgeschoven naar medio april 2026. Reden: Enexis gaat eerst werkzaamheden aan hun elektriciteitsnetwerk uitvoeren om deze toekomstbestendig te maken. • De plannen zijn besproken met de aanwonenden. Zij willen geen opwaardering van de fietsroute, maar alleen onderhoud. Proces vraagt daardoor meer tijd. Aanvang werkzaamheden maart 2026. • Samen met VVN, Fietsersbond en Stichting Sociaal Werk De Kop is een werkgroep actief die fietsstimuleringsacties uitwerkt. Er zijn verschillende activiteiten georganiseerd. Tijdens de driewielfietsontdekdag hebben mensen kennis kunnen maken met de gemakken van een driewielfiets. We zijn actief met fietscoaches om mensen te ondersteunen bij het leren fietsen. Op de basisscholen is een Wieltjesdag georganiseerd. Er is een subsidieregeling voor fietshelmen ingesteld. Er zijn fietsverlichtingsacties op scholen gedaan.

Doel	**Inwoners, ondernemers en toeristen ervaren een sociaal en fysiek veilige leefomgeving**
Beoogd resultaat	Inwoners, ondernemers en toeristen ervaren een sociaal en fysiek veilige omgeving.
Acties 2025 (prognose)	• We blijven investeren in het creëren van bewustzijn bij inwoners, ondernemers, instellingen, ketenpartners en onze eigen organisatie op het gebied van ondermijning. Er wordt een handelings-perspectief geboden hoe signalen te herkennen en waar deze te melden. Dit doen we met behulp van bewustwordingscampagnes, trainingen en informatiebijeenkomsten: ● • We bouwen verder aan de samenwerking in de zorg- en veiligheidsketen, doen voorstellen voor structurele verbeteringen, zoals de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE-aanpak[5]), evalueren en leren van casuïstiek en borgen het proces: ● • We maken (kwetsbare) doelgroepen weerbaar door hen voor te lichten over veiligheidsrisico's die gepaard gaan met digitalisering. Dit gebeurt onder andere door middel van bewustwordings-campagnes: ●
Toelichting	• Naast de lopende acties op het gebied van ondermijning, zorg & veiligheid en digitale veiligheid is er in 2025 een nieuw thema toegevoegd: maatschappelijke weerbaarheid. Maatschappelijke weerbaarheid betekent dat inwoners en organisaties goed voorbereid zijn op een ramp of crisis en dat zij elkaar kunnen helpen om snel en veilig te reageren en te herstellen.

[5] AVE staat voor: Integrale Aanpak ter Voorkoming van Escalatie bij huishoudens met oplopende problematiek.

	• Het in maart vastgestelde uitvoeringsplan integrale veiligheid, waarvan de actiepunten rondom zorg- en veiligheidsketen en weerbaarheid (kwetsbare) doelgroepen integraal deel uitmaken, ligt op koers. We monitoren de voortgang nauwgezet en zorgen ervoor dat waar nodig bijgestuurd wordt, zodat de doelstellingen binnen de gestelde termijn worden behaald.

Doel	**Stimulerende omgeving voor sport en bewegen**
Beoogd resultaat	Inwoners zijn tevreden over de mogelijkheden om buiten te bewegen en te sporten. We streven naar een verbetering van de cijfers uit 2022: 80%, resp. 72%.
Acties 2025 (prognose)	• Uitvoering aanpak Groene Long in Steenwijk (renovatie en revitalisatie hockeyvelden MHC, realisatie kunstgrasveld Noveas en aanvullende maatregelen Kwispel): ● • Uitbreiden aantal QR beweegroutes in een kern of wijk: ● • Stimuleren buitenspelen tijdens de Nationale Buitenspeeldag en Vakantiespelen: ● • Opstellen van een meerjarenplan natuurgrasvelden: ●
Toelichting	• De aanpak Groene Long is nagenoeg klaar. De sportvelden kunnen worden gebruikt. Een aantal aanpassingen in de omliggende openbare ruimte moet nog worden afgerond. • De buurtsportcoaches van Actief Steenwijkerland hebben nieuwe QR-beweegroutes ontwikkeld in Steenwijk, Steenwijkerwold en Vollenhove • Actief Steenwijkerland zorgt dat kinderen in het basisonderwijs kennismaken met een divers sport- en beweegaanbod van sportaanbieders. Het programma Sjors Sportief en Creatief had 511 deelnemers. Ook in schooljaar 25-26 blijven we dit organiseren. • We laten een meerjarenplan onderhoud natuurgrasvelden opstellen. Dit onderzoek geeft ons inzicht in de status van de gemeentelijke sportvelden. De uitkomsten hiervan zetten we af tegen de benodigde capaciteit, waarmee er gerichte (investerings)keuzes kunnen worden gemaakt.

Doel	**Voldoende veilig en kwalitatief goed sportaanbod**
Beoogd resultaat	Verenigingen hebben voldoende bestuurskracht en kwalitatief goed (vrijwillig) kader.
Acties 2025 (prognose)	• We ondersteunen verenigingen om een sociaal veilige sportomgeving te bieden voor hun leden en gasten: ● • We ondersteunen verenigingen bij het vergroten van de kwaliteit van jeugdtrainers: ●
Toelichting	• Actief Steenwijkerland organiseert minimaal drie themabijeenkomsten voor bestuurders van sportverenigingen. De thema's kiezen we op basis van behoeften die we inventariseren tijdens bezoeken op de club. • Arbitrage was het thema van de sportverkiezingen in januari. Dit onderwerp geven we extra aandacht tijdens bezoeken aan de clubs.

Doel	**Museum Steenwijk inclusief herhuisvesting bibliotheek, Galerie en Historische vereniging**
Beoogd resultaat	Realisatie van een toonaangevend museum voor inwoners en toeristen waarin de herhuisvesting van de bibliotheek 'Kop van Overijssel' aan de Markt integraal is meegenomen.
Acties 2025 (prognose)	• Opstellen voorlopig en definitief ontwerp inclusief bestek en aanbesteding museum: ■ • Opstellen meerjarenbeleidsplan en bidbook museum: ■ • Opstellen schetsontwerp plus bouwkundige uitwerking marktcluster (bibliotheek): ●
Toelichting	• We werken toe naar een fasedocument voor afronding van het voorlopig ontwerp. Dit vergt nader onderzoek en zal naar verwachting in de eerste helft van 2026 tot een uitkomst leiden. • We benutten deze periode ook om na te denken over de toekomstige organisatie van het museum. • De aanbesteding is gestart. Integraal ontwerpteam voor marktcluster (t.b.v. uitwerking VO, DO en bestek) wordt eind 2025 geselecteerd.

Doel	**Ontwikkeling naar een maatschappelijk educatieve bibliotheek**
Beoogd resultaat	Meer inwoners hebben toegang tot de bibliotheken en nemen deel aan programma's en activiteiten voor betere taalvaardigheid en digitale vaardigheid.
Acties 2025 (prognose)	• Opstellen meerjarenbeleidsprogramma inclusief meerjarenbegroting waarin herhuisvesting hoofdlocatie en koppelkansen mogelijke herhuisvesting bibliotheeklocaties en onderwijs/ overige locaties in gemeente zijn meegenomen: ▲ • Uitvoeringsplan inzet SPUK gelden Giethoorn, St. Jansklooster en hoofdvestiging Steenwijk: ●
Toelichting	• De bibliotheek heeft een eigen meerjarenbeleidsprogramma opgesteld. Op basis van dit plan is subsidie verleend. De herhuisvesting is afhankelijk van de ontwikkeling museum Steenwijk (vorig doel). Streven is om de bibliotheek te vestigen in de Marktpanden. In de aanloop daar naar toe is een tussenoplossing in de vorm van een tijdelijk onderkomen nodig. Daarvoor onderzoeken we de mogelijkheden. • De gemeente neemt een meerjarenbeleidsprogramma met daarin haar speerpunten en doelstellingen op in haar cultuurvisie die eind 2025/begin 2026 afgerond zal zijn.

Doel	**Borging kwaliteit evenementen ('evenementen gemeente')**
Beoogd resultaat	Evenementen in de gemeenten sluiten aan op de initiatieven en wensen van inwoners en toeristen en voldoen aan (nieuwe) wetgeving.
Acties 2025 (prognose)	• Opstellen meerjarenuitvoeringsprogramma evenementen waarin alle verbetermaatregelen en acties worden opgenomen: ■ • In kaart brengen van alle kosten van de gemeentelijke dienstverlening rondom evenementen, van vergunningverlening tot het leveren van dranghekken: ■ • Opstellen van een beleidskoers inclusief subsidieregeling evenementen: ▲

Toelichting	• Het beleidsplan evenementenbeleid is in ontwikkeling. Streven is dat het beleid op 16 december geagendeerd wordt voor de gemeenteraad. Dit betekent dat er geen meerjarenuitvoeringsprogramma komt. • Het onderzoek loopt. • We ronden het beleid dit jaar af. Begin 2026 volgen de uitvoeringsinstrumenten: nadere regels en subsidieregeling cultuur- en sportevenementen. Streven is implementatie voor start evenementenseizoen 2026.

Doel	**Unilocatie Voorgezet onderwijs**
Beoogd resultaat	Realisatie van één school voor Voortgezet Onderwijs (VO) in Steenwijk.
Acties 2025 (prognose)	• Contracteren ontwerpteam: ● • Ontwerp Unilocatie maken: ● • Omgevingsplan procedure doorlopen: ■
Toelichting	• Het ontwerpteam is gecontracteerd en inmiddels wordt het Voorlopig ontwerp uitgewerkt opdat het in september kan worden vastgesteld. Parallel aan dit proces wordt gewerkt aan de aanvraag van een omgevingsvergunning middels de zo genaamde BOPA-procedure. • Adviesbureau HEVO is gecontracteerd om de doordecentralisatie van de Unilocatie van de Gemeente naar het schoolbestuur vorm te geven. Dit proces wordt naar verwachting medio 2026 afgerond.

Doel	**Schoolgebouwen die functioneel, veilig, gezond, comfortabel en duurzaam zijn**
Beoogd resultaat	Realisatie van de plannen in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.
Acties 2025 (prognose)	• Wanneperveen: selecteren en contracteren Design-Built partij t.b.v. ontwerp en realisatie KC Lisdodde: ● • St. Jansklooster: opstellen programma van eisen en ontwerp gebouw: ● • Vollenhove: vaststellen locatie en opstellen programma: ● • Frisoschool: grondpositie verwerven: ■ • Blokzijl: raadsvoorstel voorleggen met verzoek aanvullende middelen en vaststellen locatiekeus: ●
Toelichting	• De gestelde acties voor de scholen in Wanneperveen en Blokzijl zijn afgerond en vastgesteld door de gemeenteraad. • Voor de scholen in Sint Jansklooster geldt dat het programma van eisen is opgesteld en in Q3 en Q4 van 2025 wordt gestart met de ontwerpfase. • Voor de scholen in Vollenhove geldt dat de fase van het opstellen van een programma van eisen eind 2025 zullen starten. Tevens worden gesprekken gevoerd met de huidige gebruikers van de beoogde locatie. • De gesprekken over een grondpositie voor de Frisoschool lopen en we verwachten eind 2025 uitsluitsel te kunnen geven.

Doel	**Gebiedsgericht werken: leren door te doen**
Beoogd resultaat	Vergroten tevredenheid inwoners over hun buurt, kern of gemeente.
Acties 2025 (prognose)	• Opleveren visiedocumenten Blokzijl en Vollenhove: ● • Stimuleren inzet koppengeld voor leefbaarheidsinitiatieven: ● • We continueren de gebiedsteams. Maandelijks zit het gebiedsteam (gebiedscoördinator gemeente, buurtwerker 'Sociaal Werk De Kop', wijkbeheerder 'Wetland Wonen' of 'Woonconcept' en de wijkboa van de gemeente) in de verschillende kernen. Ze werken vanuit het dorpshuis of wijkgebouw en kunnen inwoners op een laagdrempelige wijze te woord staan. Aan de hand van een dorpsagenda (operationeel werkdocument) worden gezamenlijke opgaven beschreven en uitgevoerd: ●
Toelichting	• De participatietrajecten voor de stadsvisies Vollenhove en Blokzijl zijn volledig afgerond. Stadsvisie Vollenhove is vastgesteld (13 mei 2025) en de stadsvisie Blokzijl zal dit najaar aan de gemeenteraad (oktober 2025)worden aangeboden. • We blijven Plaatselijke Belangen en Wijkverenigingen stimuleren en ondersteunen in het goed besteden van het Koppengeld ten behoeve van de leefbaarheid in de kernen en wijken. Inmiddels zijn er meerdere koppengeldsubsidies verstrekt en koersen we op een optimale besteding van de subsidieregeling. • De basis voor de gebiedsteams is gelegd. We werken op operationeel en tactisch niveau samen en zijn als gebiedspartner gezamenlijk zichtbaar aanwezig in de kernen.

Doel	**Benutten denk- en doekracht inwoners**
Beoogd resultaat	Vergroten van de tevredenheid van inwoners over de manier waarop de gemeente inwoners betrekt bij het maken van plannen.
Acties 2025 (prognose)	• We professionaliseren de interne organisatie door de implementatie van de participatieaanpak: ● • We vullen de website met hulpmiddelen voor zowel initiatiefnemers als deelnemers aan participatietrajecten: ● • We ondersteunen minimaal 10 initiatieven per jaar. Dit doen we door subsidie te verstrekken vanuit onze Subsidieregeling Inwonersinitiatieven. Mooie initiatieven worden door een commissie van inwoners beoordeeld en bij een positief oordeel wordt het toegekende subsidiebedrag binnen een aantal dagen overgemaakt. Dat is de kracht van deze regeling: laagdrempelig en snel resultaat: ●
Toelichting	• Participatie is geen eenmalige stap, maar een continu proces dat blijvende aandacht vraagt in de manier waarop de gemeente werkt. In de eerste helft van 2025 is de participatieaanpak onder de aandacht gebracht. De vervolgstap is het duurzaam beschikbaar maken van deze aanpak in de organisatie.

	• Er is een handreiking met infographic gepubliceerd die initiatiefnemers helpt een participatietraject in te richten, uit te voeren en vast te leggen als onderdeel van de aanvraag van een omgevingsvergunning, in lijn met de Omgevingswet. Daarnaast worden de uitgangspunten voor participatie herschreven in begrijpelijke taal en in de tweede helft van 2025 op de gemeentelijke website gepubliceerd. • De regeling Inwonersinitiatieven is populair. Vele initiatiefnemers weten de weg naar de regeling te vinden en komen met een presentatie van hun initiatief naar de onafhankelijke commissie die deze plannen aan de hand van criteria beoordeelt en haar advies uitbrengt.

Projecten/ investeringen

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028:

Stand van zaken projecten/investeringen				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1. Unilocatie VO Steenwijkerland (stelpost)	●	Ja	Ja	Nee
2. Museum Steenwijk (en subsidie bibliotheek)	■	Ja	Ja	Nee

Toelichting op de afwijking van de prognose:	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Verwachting is dat museum eind 2027/begin 2028 en bibliotheek eind 2028/begin 2029 wordt gerealiseerd. In de begroting was rekening gehouden met realisatie in 2026. Dat blijkt niet realistisch.
Wat zijn de oorzaken?	De stappen die gezet moeten worden om te komen tot een museum en bibliotheek kosten tijd. Daarnaast is het ook belangrijk dat we het realiseren binnen de begrotingskaders. Er wordt momenteel nog gekeken naar alternatieve subsidies om subsidiestromen die verwacht werden maar niet zullen komen op te kunnen vangen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het doel zal later worden gerealiseerd.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het later realiseren van een project betekent lagere kapitaallasten. Hiermee is al rekening gehouden bij de herijking van de investeringsbudgetten.
Welke maatregelen stellen we voor?	N.v.t.

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.1

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Leefbare steden en kernen' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ Subsidiemogelijkheden en stimuleringsregelingen vanuit Rijk en provincie.

Uitdagingen:

- ▼ Door het optreden van netcongestie ontstaat toenemende druk op de ontwikkeling van de plannen. Inmiddels worden er geen grootverbruik aansluitingen meer verzorgd door de nutsbedrijven. Dit brengt de haalbaarheid van plannen in gevaar, frustreert de planning en werkt kostenverhogend.

- ▼ De Stichting Bibliotheek Kop van Overijssel heeft aangegeven in 'financieel zwaar weer' te zitten. Momenteel zijn wij met het bestuur van de stichting in gesprek over de situatie en de rol van de gemeente daarbij. We kunnen nog niet inschatten wat voor impact dit heeft op onze financiën. Wij komen hier op een later moment op terug in de Perspectiefnota of via een apart raadsvoorstel.

- ▼ De uitrol van de inzet op een weerbare maatschappij is nu in voorbereiding. Op dit moment is er nog geen concrete begrotingsvraag. Het is wel mogelijk dat er in de toekomst extra financiële middelen nodig zijn. Bijvoorbeeld voor het vergroten van bewustwording, het versterken van de samenwerking met inwoners, ondernemers en organisaties, en voor het goed laten doorgaan van belangrijke processen binnen de gemeentelijke organisatie bij een crisis. We houden deze mogelijke kosten in de gaten en geven het tijdig aan als er extra budget nodig is.

2.7. Bestuursprogramma – Financiën en dienstverlening

Rapportage op de acties uit de begroting

Financieel Beleid

Doel	Verantwoord omgaan met financiële middelen
Beoogd resultaat	Een sluitende begroting voor alle jaren is het uitgangspunt. Dit houdt in dat de structurele uitgaven en inkomsten in evenwicht zijn. In voorliggende begroting presenteren we vanaf 2026 financiële tekorten. Tegelijkertijd kondigen we maatregelen aan om bij de PPN 2025-2029 wel te komen tot een sluitend meerjarenbeeld voor alle jaren.
Acties 2025 (prognose)	• We blijven ook in de tweede helft van 2025, net als in voorgaande jaren, via alle beschikbare (bestuurlijke) kanalen en in regionaal verband aandacht vragen voor de financiële knelpunten die vanaf 2026 worden voorzien: ● • In 2025 werken we een aantal maatregelen uit, zodat we een sluitend meerjarenperspectief voor alle jaren kunnen presenteren in de Programmabegroting 2026-2029: ●
Toelichting	• In gesprekken met diverse betrokken partijen duidt de gemeente de mogelijke (financiële) effecten van de lager uitvallende Algemene uitkering uit het gemeentefonds. • Met deze NJN wordt een voortgang gegeven aan het huidige jaar 2025. Posten met een structureel karakter worden opgenomen in de PB 2026-2029. In de begroting worden vanaf 2028 saldoverbeterende maatregelen voorgesteld, en leiden tot een voordeel in 2029.

Doel	Voldoende weerstandsvermogen
Beoogd resultaat	Om financiële tegenvallers op te kunnen vangen is voldoende weerstandsvermogen nodig. Bij een waarde van de weerstandsratio (het kengetal hiervoor) van minimaal 1 is daar sprake van (waarde in begroting 2025: 4,5).
Acties 2025 (prognose)	Bij een weerstandsratio < 1 treffen we indien nodig maatregelen: ●
Toelichting	Om te bepalen of we als gemeente beschikken over voldoende weerstandsvermogen, is het kengetal 'weerstandsratio' geïntroduceerd. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de financiële risico's die we lopen. In de Programmabegroting 2025-2028 gaan we voor 2025 uit van een waarde van 4,5. Dat is ruim boven de minimale waarde van 1. In de Perspectiefnota brengen we de kansen en uitdagingen per bestuursprogramma in beeld, maar maken we geen actueel overzicht van de financiële omvang en impact van deze risico's. Dat doen we op een later moment. In de Programmabegroting 2026-2029 wordt een nieuw actueel beeld en berekening van de ratio opgenomen. Gezien de uitgangswaarde van 4,5 in de begroting is de verwachting dat we op koers liggen voor een waarde van minimaal 1 eind 2025.

Doel	**Lokale (woon)lasten relatief laag**
Beoogd resultaat	Steenwijkerland staat in 2025 op plaats 10 van de 342 gemeenten (COELO-atlas 2025) en behoort daarmee tot de top 25% gemeenten van Nederland met de laagste lasten, wat het beoogd resultaat is. Ter vergelijking: in 2024 stonden we nog op plek 7.
Acties 2025 (prognose)	• We streven naar kostendekkende tarieven voor de afvalstoffen- en rioolheffing. Ook met deze aanpassing verwachten we in 2025 ruim binnen de top 25% van Nederlandse gemeenten te blijven met de laagste lokale lasten. ● • In 2025 verhogen we de onroerendezaakbelasting (OZB) niet meer dan gemiddeld. Vanaf 2026 willen we de OZB mogelijk extra verhogen, maar alleen als het Rijk gemeenten niet voldoende financieel ondersteunt. *Door het kostendekkend maken van onze tarieven verwachten we dat onze positie op de ranglijst van gemeenten met de laagste lokale lasten iets daalt. Toch blijven we naar verwachting nog steeds binnen de 25% gemeenten met de laagste lasten.* ●
Toelichting	In de Atlas 2025 van het COELO staat onze gemeente op rangnummer 10 (voor eigenaar bewoner–meerpersoonshuishouden). In de PPN is al voorgesteld om de OZB voor 2026 alleen trendmatig te laten toenemen. Dat betekent dus geen extra verhoging voor de OZB.

Dienstverlening

Doel	**Gemeentelijke dienstverlening sluit aan bij de behoefte**
Beoogd resultaat	Rapportcijfer voor klanttevredenheid minimaal een 7.
Acties 2025 (prognose)	• We passen onze dienstverlening aan door de openingstijden van de balies gelijk te trekken met die van telefonische bereikbaarheid. Daarnaast is een bezoek aan de balie voortaan alleen mogelijk op afspraak: ● • We houden actief toezicht op klantcontacten via telefoon, balie, online diensten, vergunningverlening/ruimtelijke ordening en terugbel verzoeken, evenals het gebruik van de website. Waar mogelijk vertalen we de inzichten naar verbetering van de dienstverlening: ● • We verkennen de inzet van duurzame softwareoplossingen die onze dienstverlening kunnen versterken of optimaliseren: ●
Toelichting	• We hebben de openingstijden van de balies burgerzaken per 1 januari 2025 aangepast. En een bezoek aan de balies burgerzaken is per 1 januari 2025 alleen op afspraak mogelijk. Hoewel de tevredenheid over het baliebezoek in de periode januari tot augustus 2025 licht is gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2024, blijft de daling met slechts 0,1 punt – van 8,5 naar 8,4 – minimaal. • We vragen inwoners die contact hebben gehad met de gemeente via digitale vragenlijsten naar hun ervaringen. De uitkomsten hiervan gebruiken we bijvoorbeeld om praktische verbeteringen door te voeren, zoals het instellen van een maximale parkeertijd van één uur voor bezoekers aan het gemeentehuis. Daarnaast biedt onze website-analysetool waardevolle inzichten waarmee we de inhoud van de site gericht en continu kunnen verbeteren. Denk hierbij aan het optimaliseren van de vindbaarheid van informatie door veelgebruikte zoektermen actief te verwerken in de content. • We zetten de eerste stappen op weg naar de inzet van toekomstgerichte software voor onze dienstverlening.

Doel	**Onze communicatie is actief, omgevingsgericht en in duidelijke taal**
Beoogd resultaat	Steeds meer brieven, formulieren en teksten zijn in eenvoudig Nederlands geschreven ('B1-niveau').
Acties 2025 (prognose)	• Uitvoering project 'Duidelijke Taal,' waarbij ook tenminste 3 keer per jaar ons Testpanel wordt ingezet: ● • Inzet van onze website-analysetool voor het monitoren en verbeteren van de toegankelijkheid van onze website: ●
Toelichting	• In het voorjaar is de eerste fysieke bijeenkomst van het Testpanel van dit jaar geweest. Het Versimpelteam en het Taalteam zijn van start gegaan. En Slimtaal is de intelligente (AI)-tool die het Versimpelteam en de redactieraad van de website ondersteunen bij het schrijven van duidelijke teksten. • Door onze analysetool voor de website kunnen we gericht en continu de toegankelijkheid van onze website verbeteren. Daarvoor hebben we ook de uitkomsten van de externe audit op de website gebruikt.

Projecten/ investeringen

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028:

Stand van zaken projecten/investeringen				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1. Noodzakelijke aanpassingen (achterstallig onderhoud) gemeentehuis (excl. Raadzaal)	■	Nee	Ja	Nee

Toelichting op de afwijking van de prognose:	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het project bestaat uit een aantal onderdelen. De buitenzonwering is inmiddels opgehangen, ook is de luchtbehandeling uitgevoerd. De aanbesteding voor het inrichten van de werkruimten wordt opgestart en zal in 2026 uitgevoerd worden. Het voorlopige ontwerp voor de toiletten is opgeleverd, verwachting is dat in de 1e helft van 2026 de toiletgroepen worden gemoderniseerd.
Wat zijn de oorzaken?	Er is kritisch gekeken welke werkzaamheden als eerste dienen te worden opgepakt. Dat wordt nu als eerste opgepakt, waarna de rest volgt. Doorlooptijd is verlengd ten opzichte van PPN.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het doel zal later worden gerealiseerd.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Als een deel van het project wordt doorgeschoven ontstaat er een voordeel op de rentelasten. De voordelen als gevolg van het later realiseren van investeringen zal in zijn geheel worden meegenomen.
Welke maatregelen stellen we voor?	N.v.t.

Financiële mutaties

Zie bijlage 5.1.

Kansen en uitdagingen

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Financiën en dienstverlening' zijn als volgt:

Kansen:

- **Technologische ontwikkelingen (AI)**
  De ontwikkelingen op het gebied van 'AI' (artificial intelligence oftewel kunstmatige intelligentie) gaan razendsnel. We zien kansen om AI in te zetten bij het verbeteren van onze dienstverlening. Bijvoorbeeld het inzetten van een 'AI-chatbot' op onze website en AI inzetten voor het versimpelen van onze teksten.

- **Digitalisering & Toegankelijkheid**
  Inwoners en ondernemers doen veel zaken online. Zij verwachten (ook) van de overheid een hoog digitaal dienstverleningsniveau. We zien dat er onder meer vanuit de VNG veel aandacht is voor de ontwikkelingen op digitaal gebied en de omnichannel-aanpak (gericht op het samenspel van kanalen in plaats van kanalen afzonderlijk te optimaliseren). Dit zijn ontwikkelingen waar we bij aanhaken. Daarnaast zien we dat er breder aandacht komt voor (digitale) toegankelijkheid, doordat ook het bedrijfsleven sinds 28 juni 2025 wettelijk verplicht is om haar online dienstverlening toegankelijk te maken voor mensen met een beperking.

- **Persoonlijk contact**
  Ook al doen inwoners steeds meer online, persoonlijk contact blijft nodig. Omdat mensen moeite hebben met online zaken te regelen, omdat de vraag of het onderwerp zich niet leent voor digitaal (aan)vragen, of omdat sommige mensen nu eenmaal liever persoonlijk contact hebben. In onze dienstverlening houden we daar rekening mee.

- **Proactieve dienstverlening**
  Privacy blijft een actueel onderwerp. Soms lijkt het wettelijk kader rondom het delen van informatie op gespannen voet te staan met onze dienstverlening. We zien dat er hiervoor landelijk meer aandacht ontstaat en er onderzocht wordt welke mogelijkheden er zijn voor zogenaamde proactieve dienstverlening (wetsvoorstel proactieve dienstverlening SZW). Door dit wetsvoorstel kunnen uitvoeringsorganisaties meer informatie uitwisselen. En mensen wijzen op de uitkeringen waar zij recht op hebben en hen zo beter ondersteunen om weer volledig mee te doen in de samenleving.

- **Koopkracht en inflatie**
  De komende jaren stijgt de koopkracht van inwoners, doordat de lonen harder stijgen dan de prijzen. Ook landelijke lastenverlichtingen dragen hieraan bij. Huishoudens hebben meer te besteden, wat kan leiden tot meer lokale bestedingen en een sterkere economie in de gemeente. Ook neemt landelijk het aantal mensen dat onder de armoedegrens leeft af. Van 3,5% in 2024 naar 2,8% in 2026. Dit biedt mogelijk ruimte gerichtere ondersteuning in te zetten. Denk bijvoorbeeld aan beleidsruimte voor preventie op het gebied van schulden, gezondheid en participatie.[6]

[6] Verantwoordingsdocument Centraal Economisch Plan (CEP) 2025 van het Centraal Planbureau.

▲ **Algemene uitkering gemeentefonds**

Per 1 januari 2023 is een nieuw verdeelmodel voor het gemeentefonds ingevoerd. Steenwijkerland was hierbij een zogenaamde 'voordeelgemeente.' Het nieuwe model is geen eindstation, maar vergt continu onderhoud. Inmiddels zijn er weer diverse onderzoeken geweest en wordt er een vervolgtraject ingezet, met daarbij een ingroeipad. Gezien de resultaten van de afgeronde onderzoeken hebben de fondsbeheerders besloten per 1 januari 2027 een volgende stap te zetten. De effecten per gemeente van de invoering van het nieuwe model zal beperkt zijn tot een bedrag van maximaal -/+ € 15 per inwoner per jaar. Het is nog niet bekend wat de uitkomst is voor individuele gemeenten.

▲ **OZB-aanslag (verbeterde communicatie WOZ-waarden)**

De Waarderingskamer heeft een aantal aanbevelingen gedaan ter verbetering van de communicatie over de WOZ-waarden. De gemeente Steenwijkerland werkt al sinds 2022 met jaarlijkse voormeldingen. Deze aanbeveling is inmiddels overgenomen door de staatssecretaris en zal worden opgenomen in de Wet-WOZ. In november 2025 zullen wij aan alle eigenaren van woningen binnen de gemeente Steenwijkerland wederom een voormelding sturen met het verzoek om de gegevens van de woningen te controleren.

<u>Uitdagingen:</u>

▼ **Verharding/verruwing**

We zien het overal om ons heen: de lontjes worden korter en we vragen niet meer maar we eisen. Vaak op niet al te vriendelijke toon. Ook in onze dagelijkse contacten met inwoners hebben we hiermee te maken. En dat kan ten koste gaan van het werkplezier. Door onze medewerkers te trainen hoe te handelen in dat soort situaties (oktober 2025). En door ervoor te zorgen dat we hun meldingen kunnen vastleggen dragen we als organisatie zorg voor onze medewerkers.

▼ **Cybersecurity en uitval van systemen**

De gemeente is steeds meer afhankelijk van digitale systemen om haar werk goed te kunnen doen. Denk aan het aanvragen van een paspoort, het doen van een melding of het ontvangen van hulp. Als deze systemen uitvallen – bijvoorbeeld door een stroomstoring of een cyberaanval – kan dat grote gevolgen hebben voor onze dienstverlening en de veiligheid van inwoners en ondernemers. Daarom zorgen we voor goede noodplannen en sterke digitale beveiliging. Zo kunnen we belangrijke diensten blijven leveren, ook als er iets misgaat.

▼ **Rentestijging**

De rente is gestabiliseerd op een niveau van rond de 3%. Of dit zo blijft is ongewis en niet te voorspellen. In de begroting houden we rekening met een rentepercentage van 3%. Een stijging van de rente boven de 3% zal een negatief effect hebben op onze begrotingspositie. Dit percentage is gekozen om financiële risico's niet te onderschatten.

▼ **Arbeidsmarktontwikkelingen**

De grote maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan, vragen om medewerkers met specifieke kennis en expertise. Om die medewerkers te vinden in de huidige krappe arbeidsmarkt is lastig. De toenemende complexiteit van het werk heeft gevolgen voor de opwaartse waardering van functies (HR21-systematiek). Daarnaast zien we dat we vaker dan voorheen gebruik moeten maken van een persoonlijke toelage om vacatures ingevuld te krijgen. Denk hierbij aan de arbeidsmarkttoelage, functioneringstoelage.

▼ **Problematiek No cure, No pay bureaus**

Sinds 1 januari 2025 is er nieuwe wetgeving van kracht. Hierdoor is de vergoeding voor proceskosten nog maar 25% van het wettelijk bepaalde bedrag. Deze vergoeding is het bedrag dat wordt uitgekeerd aan partijen die succesvol bezwaar maken tegen bijvoorbeeld een belastingaanslag. De verwachting was dat deze verlaging ervoor zou zorgen dat de zogeheten No Cure No Pay bureaus (bedrijven die alleen betaald worden als ze een bezwaar winnen) minder actief worden. Daardoor zou ook het aantal bezwaren moeten afnemen. In 2024 zagen wij al een daling van ongeveer 50% in het totale aantal bezwaren ten opzichte van 2023. Opvallend hierin was dat het aantal bezwaren dat via No Cure No Pay bureaus werd ingediend juist toenam. Dit was ook een landelijke trend. Deze trend heeft zich in 2025 doorgezet. Er zijn geen verwachtingen dat de No Cure No Pay als partij van het speelveld, als het gaat om het indienen van bezwaren, zullen verdwijnen. Het uiteindelijk bedrag dat aan proceskosten is uitgekeerd is beperkt gebleven. Dat komt doordat maar weinig van deze bezwaren daadwerkelijk gegrond werden verklaard. De verwachting voor 2025 en verder is dat deze trend zich voortzet: het aantal bezwaren via No Cure No Pay bureaus blijft waarschijnlijk gelijk en het uitbetaalde bedrag aan proceskostenvergoeding blijft laag, omdat weinig bezwaren gegrond zullen zijn.

3. Financieel beeld

3.1. Inleiding

Dit hoofdstuk benoemt enkele financiële onzekerheden en presenteert het actuele financiële beeld over 2025. De belangrijkste posten die dit beeld beïnvloeden worden toegelicht, waaronder autonome ontwikkelingen en financiële mutaties. Ontwikkelingen en mutaties met een meerjarig effect vormen input voor de Programmabegroting 2026–2029 en zijn daarin opgenomen in het financiële meerjarenbeleid.

3.2. Financiële onzekerheden

In deze paragraaf worden financiële onzekerheden besproken die van invloed kunnen zijn op het begrotingssaldo. Het gaat hierbij vooral om ontwikkelingen waar de gemeente zelf weinig grip op heeft, maar die wel grote financiële gevolgen kunnen hebben.

Val kabinet

In de Voorjaarsnota 2025 kwam het inmiddels demissionaire kabinet Schoof I met voorstellen om gemeenten toch extra geld te geven. De definitieve bedragen hoorden we via de meicirculaire en zijn aanvullend op de stelpost, zoals is opgenomen in de PPN, verwerkt in deze NJN en de PB 2026-2029.

De val van kabinet Schoof I leidt tot een hoge mate van financiële en beleidsmatige onzekerheid voor gemeenten. Hoewel de meicirculaire 2025 voorlopig het uitgangspunt blijft voor de opstelling van de begroting 2026, is het onduidelijk of de daarin opgenomen middelen, met name voor het sociaal domein, structureel beschikbaar blijven. Dit maakt het opstellen van meerjarenramingen en het maken van afgewogen beleidskeuzes voor onze gemeente uitdagender.

Daarnaast is sprake van vertraging in de behandeling van diverse wetsvoorstellen die van directe invloed zijn op gemeentelijke taken, zoals de “Participatiewet in Balans” en hervormingen in de sociale zekerheid. Hierdoor is sprake van stilstaand beleid, wat de ruimte voor nieuwe initiatieven beperkt en een terughoudende financiële koers vraagt.

Ook is het nog onduidelijk hoe het verder gaat met het Gemeentefonds, waar wij het grootste deel van onze inkomsten uit ontvangen. Gesprekken over herverdeling, indexering en aanvullende financiering zijn voorlopig stilgelegd, in afwachting van een nieuw kabinet.
Tegelijkertijd moet de gemeente wel blijven voldoen aan landelijke wetgeving, zoals de spreidingswet, zonder dat duidelijk is of daar extra geld voor komt.
De september- en decembercirculaires van 2025 zullen details geven over de verdeling van het gemeentefonds en de financiële middelen voor gemeenten in het komende jaar. De inhoud van deze circulaires is door de val van het kabinet uiterst onzeker. De Septembercirculaire gaat ons een eerste beeld van geven. Afwijkend van voorgaande jaren zullen we de financiële gevolgen van de septembercirculaire verwerken in een begrotingswijziging. Hiermee verlengen we de actualiteit van de begroting en verkleinen we de kans op onrechtmatigheden. Deze stap past binnen onze bredere inzet om het meerjarenbegrotingsproces te versterken.

Gezien deze ontwikkelingen blijft het belangrijk om in de tweede helft van 2025 voorzichtig om te gaan met onze uitgaven. We houden ruimte om bij te sturen als dat nodig is en volgen de landelijke ontwikkelingen op de voet. Waar nodig passen we ons financiële beleid aan.

3.3. Actuele begrotingspositie 2025

3.3.1. Actueel financieel beeld

In tabel 1 wordt het actuele financiële beeld 2025 (en meerjaren) weergegeven.

Tabel 1: Financieel beeld

Begrotingssaldo najaarsnota 2025 (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Begrotingssaldo na door raad vastgestelde Perspectiefnota 2025-2029	**4.378**	**2.713**	**2.169**	**- 836**
Meicirculaire gemeentefonds	- 294	1.355	1.362	126
Effect nieuwe CAO	422	- 337	- 707	- 713
Raadsbesluiten tot en met de vergadering van 9-9-2025	-	- 7	- 7	- 7
Financiele mutaties	13	- 361	- 304	- 361
Subtotaal	**141**	**650**	**345**	**- 955**
Waarvan structureel	*338*	*714*	*351*	*- 948*
Waarvan incidenteel	*- 197*	*- 57*	-	-
Saldo Najaarsnota 2025	**4.519**	**3.370**	**2.521**	**- 1.784**

+ = voordeel

3.3.2. Meicirculaire Gemeentefonds

Na het vaststellen van de Programmabegroting 2025-2028 heeft u verschillende informatiebrieven ontvangen over de zogeheten "circulaires" van het Rijk. Deze brieven geven aan hoeveel geld de gemeente van het Rijk ontvangt.

- De meicirculaire van 2025 – die opnieuw invloed heeft op onze inkomsten – is verwerkt in deze najaarsnota, zoals in de tabel hieronder weergegeven. De weergegeven gevolgen vanaf 2026 zijn vertaald in de Programmabegroting 2026-2029;
- De gevolgen van de komende septembercirculaire voor het begrotingssaldo van 2025 wordt later dit jaar apart aan u voorgelegd in een raadsvoorstel.

Tabel 2: Meerjarenbeeld meicirculaire 2025

Meerjarenbeeld (bedragen x € 1.000)	I/S	2025	2026	2027	2028
Diverse circulaires:					
Meicirculaire 2025	S	- 294	1.355	1.362	126
Totaal informatienota's		**- 294**	**1.355**	**1.362**	**126**
Waarvan structureel		*- 294*	*1.355*	*1.362*	*126*
Waarvan incidenteel		-	-	-	-

+ = voordeel

3.3.3. Effect nieuwe CAO Gemeenten 2025-2027

Sinds 1 april 2025 geldt er een nieuwe cao voor gemeentemedewerkers, die loopt tot en met 2027. In de onderstaande tabel ziet u wat deze afspraken betekenen voor onze gemeentelijke uitgaven. Denk bijvoorbeeld aan hogere loonkosten door salarisverhogingen of nieuwe arbeidsvoorwaarden. De weergegeven gevolgen vanaf 2026 zijn vertaald in de begroting 2026-2029.

Tabel 3: Meerjarenbeeld nieuwe CAO 2025-2027

Meerjarenbeeld (bedragen x € 1.000)				
			- 707	- 713
Totaal informatienota's		**- 337**	**- 707**	**- 713**
Waarvan structureel	*422*	*- 337*	*- 707*	*- 713*
Waarvan incidenteel	-	-	-	-

\+ = voordeel

3.3.4. Raadbesluiten

Sinds het opstellen van de Perspectiefnota 2025-2029 heeft de raad twee aanvullende besluiten genomen: tijdelijke uitbreiding griffie (wordt verwerkt in de Programmabegroting 2026-2029) en budget voor opkomstbevorderende maatregelen voor de komende gemeenteraadsverkiezingen (eenmalig budget in 2025 welke wordt gedekt uit de algemene reserve en structureel budget dat wordt meegenomen in de Programmabegroting 2026-2029).

3.3.5. Financiële mutaties

In bijlage 5.1 zijn structurele in incidentele financiële mutaties ook wel 'budgetafwijkingen' voor het begrotingsjaar 2025 vermeld en van een toelichting voorzien.

Tabel 4: Meerjarenbeeld Financiële mutaties

I/S Investering

\+ = voordeel

4. Te nemen besluiten en gevraagde adviezen

De gemeenteraad besluit:

1. Kennis te nemen van:
   a) De voortgangsinformatie over het begrotingsjaar 2025, inclusief kansen en uitdagingen zoals vermeld in hoofdstuk 2;
   b) Het financieel beeld zoals weergegeven in hoofdstuk 3.

2. In te stemmen met:
   a) De begrotingspositie zoals weergegeven in hoofdstuk 3.3 voor zover het jaarschijf 2025 betreft;
   b) De financiële mutaties zoals opgenomen in bijlage 5.1;
   c) Het betrekken van de weergegeven jaarschijven 2026 t/m 2029, zoals opgenomen in hoofdstuk 3.3, bij het samenstellen van de programmabegroting 2026-2029.

3. Voor 2025 een (aanvullend) krediet beschikbaar te stellen van in totaal € 1.911.500 voor:
   a) Voorbereidingskrediet Unilocatie € 1.750.000;
   b) Bentepad-Toutenburgpad Vollenhove van € 62.500;
   c) Verschuldigde btw verduurzaming De Waterwyck van € 50.000;
   d) Saneringswerkzaamheden opwaardering haven ’t Balkengat in Steenwijk € 49.000;

5. Bijlage najaarsnota 2025

5.1. Budgetafwijkingen voor 2025

In deze paragraaf leest u welke verschillen er zijn tussen het oorspronkelijke budget en de actuele cijfers voor 2025. Ook wordt uitgelegd wat dit betekent voor de komende jaren. De toelichting op verschillen vindt u per programma na de presentatie van de totaaltabel.

Woningbouw

Woningbouw (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2025	2026	2027	2028
1 Visie wonen, welzijn en zorg	I	-	- 12	-	-	-
2 Steenwijkerdiep (inkomsten)	I	-	840	-	-	-
2 Steenwijkerdiep (uitgaven)	I	-	- 840	-	-	-
Totaal 'Woningbouw'		**-**	**- 12**	**-**	**-**	**-**

+ = voordeel

Toelichting:

Financiële mutatie nr. F.1.1: Visie wonen, welzijn en zorg	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 12.000 door extra overlegrondes en bureauonderzoek
Wat zijn de oorzaken?	In het traject zijn veel stakeholders betrokken zoals woningcorporaties en zorgpartijen. Er waren meerdere overleggen nodig tussen de verschillende partijen dan stond aangegeven in de offerte en waar opdracht voor is gegeven. Omdat we het van belang is dat de visie door allen wordt gedragen was dit noodzakelijk.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Wanneer de wet versterking regie op de volkshuisvesting wordt aangenomen zijn gemeenten verplicht om in 2026 een woonzorgvisie te hebben.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De opdracht wordt betaald uit budgetten woningbouw. Deze aanvulling zorgt voor een overschrijding.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	€ 12.000. Geen structureel effect.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	n.v.t.

Financiële mutatie nr. F.1.2: Steenwijkerdiep	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant kan het krediet met € 840.000 worden verlaagd.
Wat zijn de oorzaken?	Aldi wil rechtstreeks de Rijkmanslocatie aankopen van Woonconcept, terwijl in eerste instantie was voorzien dat de gemeente deze locatie zou aankopen, saneren en grotendeels ging verkopen aan Aldi.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant kan het krediet met € 840.000 worden verlaagd. Budgettair neutraal dus.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Per saldo geen effect.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De intentie is om de sloop en sanering van de opstal aan de Tukseweg 27 in 2025 nog af te ronden. Daar worden momenteel meer kosten voor gemaakt dan begroot. Daar staat tegenover dat er andere onderdelen zijn waarvan de kosten waarschijnlijk lager gaan uitvallen. Per saldo is er momenteel nog geen sprake van een overschrijding. Bij de PPN 2026-2030 zal hier meer zicht op zijn.

Werk en economie

Werk en economie (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2025	2026	2027	2028
1 Koornmeule Giethoorn	S	-	- 291	15	15	15
2 Steenwijkerdiep ecologische maatregelen	I	-	- 30	-	-	-
3 Verkoop Woldschool	I	-	227	-	-	-
Totaal 'Werk en economie'		**-**	**- 94**	**15**	**15**	**15**

+ = voordeel

Toelichting:

Financiële mutatie nr. F.2.1: Koornmeule Giethoorn	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er ontstaat een eenmalig nadeel van € 291.000 en een structureel voordeel van € 14.539 op de uitgaven voor de Koornmeule in Giethoorn.
Wat zijn de oorzaken?	De molen in Giethoorn is sinds kort niet meer in ons bezit. De uitgaven die we daar hebben gedaan en de bijdrage die we willen betalen aan stichting Koornmeule mogen we daarom niet meer activeren (op rente en afschrijving zetten). Dit betekent een eenmalig nadeel en een structureel voordeel.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen consequenties
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig nadeel van € 291.000 en een structureel voordeel van € 14.539.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Er ontstaat een eenmalig nadeel van € 291.000 en een structureel voordeel van € 14.539.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	-

Financiële mutatie nr. F.2.2: Steenwijkerdiep ecologische maatregelen t.b.v. sloop voormalige Edah	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Extra kosten in het kader van ecologie. Opstellen activiteitenplan € 4.500,- Leges ontheffing Natuurwetgeving € 3.500,- Mitigerende maatregelen € 16.450,- Kosten natuurvrij maken en controle € 17.750,- Totaal € 42.200,-
Wat zijn de oorzaken?	In aanvulling op een quickscan ecologie is nader ecologisch onderzoek in de voormalige Edah uitgevoerd. In verband met de aanwezigheid van vleermuizen is het noodzakelijk dat er voor het verkrijgen van een ontheffing in het kader van de natuurwetgeving een activiteitenplan en mitigerende maatregelen worden getroffen. Voorafgaand aan de sloop moet het pand natuurvrij worden gemaakt en dient middels een extra controle te worden
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig financieel nadeel omdat de maatregelen duurder uitvallen dan begroot is.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Er is een eenmalig tekort van -/- € 30.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De ecologische maatregelen zijn noodzakelijk om de sloop en sanering te kunnen uitvoeren. De kosten voor de sloop werkzaamheden zijn al begroot.

Financiële mutatie nr. F.2.3: Verkoop Woldschool	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Eenmalig voordeel van € 227.000 door de verkoop van de voormalige Woldschoollocatie in Steenwijkerwold
Wat zijn de oorzaken?	De Woldschoollocatie is verkocht aan een ontwikkelaar t.b.v. woningbouw.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er is een eenmalige boekwinst ontstaan
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag is per saldo voordelig in 2025	2025: Verkoop € 305.000 -/- boekwaarde € 78.000 = voordelig € 227.000
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Samenredzaam

Samenredzaam (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2025	2026	2027	2028	2029
1 Gymnastiekonderwijs	S	-	- 15	- 15	- 15	- 15	- 15
2 Zorg en veiligheid: Aanpak Huiselijk Geweld	S	-	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25
3 Zorg en veiligheid: Jeugdbescherming (beleid)	S	-	- 18	- 32	- 32	- 32	- 32
4 Zorg en Veiligheid: DVO Zorg en Veiligheidshuis	S	-	- 7	- 14	- 14	- 14	- 14
5 Kosten jeugdhulp	S	-	- 76	- 72	- 72	- 72	- 72
6 Integrale brede maatschappelijk opdracht	S	-	- 46	- 46	- 46	- 46	- 46
7 Beleidsregels bijzondere bijstand.	S	-	120	PPN 26	PPN 26	-	-
8 Beschermd wonen	I	-	274	274	-	-	-
9 Teruggave GR RSJ	I	-	17	-	-	-	-
10 Teruggave GR GGD	I	-	80	-	-	-	-
11 Opvang Ontheemden Oekraïne 2025	I	-	9.400	9.400	-	-	-
11 Opvang Ontheemden Oekraïne 2025	I	-	- 9.400	- 9.400	-	-	-
12 Opvang Ontheemden Oekraïne vaststelling 2024	I	-	697	-	-	-	-
13 Verbouwing vrouwenopvang Kadera	I	-	-	- 92	-	-	-
14 Implementatie Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE)	S	-	-	- 60	-	-	-
15 Continuïteit formatie subsidieloket	S	-	-	- 55	- 55	-	-
16 Projectleider Wmo t.b.v. doorontwikkeling	S	-	-	- 100	-	-	-
Totaal 'Samenredzaam'		**-**	**1.001**	**- 237**	**- 259**	**- 204**	**- 204**

+ = voordeel

Toelichting:

Financiële mutatie F 3.1: Gymnastiekonderwijs	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Betreft de gymnastiekvergoedingen aan de Multifunctionele accommodaties, waar scholen hun bewegingsonderwijs organiseren én de interne verrekening ten gunste van het budget binnensportaccommodaties voor het bewegingsonderwijs door scholen in gymzalen van de gemeente. Dit levert een structureel tekort op van € 15.000 vanaf 2025.
Wat zijn de oorzaken?	Zie aard en omvang. Het is een structureel tekort wat zich al enkele jaren voordoet. Dit dient gecorrigeerd te worden zodanig dat begroting en werkelijkheid met elkaar in evenwicht gebracht worden.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee, het betreft een beleidsregel.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Gymnastiekvergoedingen zijn als beleidsregel opgenomen en kan niet op bezuinigd worden.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Structureel tekort van € 15.000 (lasten € 40.000 en inkomsten € 25.000).
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Het is een structureel tekort wat zich al enkele jaren voordoet. En verdient correctie met een financiële mutatie.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldotekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Vanaf 2025 structureel: € 15.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. F 3.2: Zorg en Veiligheid: Aanpak Huiselijk Geweld	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Financiële mutatie huidige begroting Aanpak Huiselijk Geweld
Wat zijn de oorzaken?	De onlangs ontvangen geactualiseerde begrotingen DUVO en Zorgcoördinatie 2025 e.v. van de centrumgemeente, leiden tot een aanpassing.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit is opgenomen in de Wmo en in de Jeugdwet.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het bieden van volledige en integrale aanpak bij en voor het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er zijn onvoldoende middelen om de regionaal afgesproken bijdrage te leveren.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Het is een structureel tekort. En verdient correctie met een financiële mutatie.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Vanaf 2025 structureel: € 25.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De gemeente Zwolle ontvangt als centrumgemeente de DUVO-middelen (decentralisatie uitkering vrouwenopvang). De DUVO is een rijksbijdrage en is bedoeld voor het aanpakken van alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (zoals vrouwenopvang, kindermishandeling, ouderenmishandeling, seksueel geweld). Maatschappelijke ontwikkelingen (denk aan MeToo beweging) dragen bij aan meer openheid over vormen van geweld en meer vraag voor de uitvoering van de aanpakken van geweld. Het is onduidelijk of de hoogte van de DUVO-middelen voldoende mee blijven bewegen met de toenemende vraag.

Financiële mutatie nr. F 3.3: Zorg en Veiligheid: Jeugdbescherming (beleid)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Financiële mutatie Jeugdbescherming (beleid).
Wat zijn de oorzaken?	De onlangs ontvangen geactualiseerde begrotingen DUVO en Zorgcoördinatie 2025 e.v. van de centrumgemeente leiden tot een aanpassing.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja. Gemeenten hebben de plicht om jeugdbescherming te bieden in situaties waar kinderen en ouders dit nodig hebben, zoals bij psychische of gedragsproblemen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het bieden van volledige en integrale aanpak bij en voor het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het is op termijn een structureel tekort.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Budget in lijn brengen met de te leveren bijdrage aan Veilig Thuis IJsselland.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldotekort in 2025 en wat is het structurele effect?	2025: € 18.000. Vanaf 2026 structureel: € 32.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie F 3.4: Zorg en Veiligheid: DVO Zorg- en Veiligheidshuis	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De extra kosten Zorg- en Veiligheidshuis 2025 (tweede helft) € 14.000 worden opgenomen en structureel doorberekend.
Wat zijn de oorzaken?	Het college heeft ingestemd met de Dienstverleningsovereenkomst Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland m.i.v. 1 juli 2025. En ingestemd met de verhoging van de gemeentelijke bijdrage aan het Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland. De bijdrage van de gemeente was in 2024 € 26.267. De bijdrage stijgt met € 14.000 als gevolg van de overgang van de beheerorganisatie naar de gemeente Zwolle (tweede helft 2025 i.v.m. ingangsdatum 1 juli 2025) en structureel vanaf 2026.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja. Zorg- en Veiligheidshuizen zijn samenwerkingsverbanden waar gemeenten, justitiële partners en zorginstellingen samenwerken om problemen zoals overlast, huiselijk geweld en criminaliteit aan te pakken. Sinds 1 januari 2013 hebben gemeenten de regierol over deze huizen, wat betekent dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de coördinatie van de zorg- en veiligheidsactiviteiten in de regio.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het ontstane tekort is vanaf 1 juli 2025 structureel.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Continuering van het Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldotekort in 2025 en wat is het structurele effect?	2025: € 7.000 en structureel vanaf 2026 een bedrag van € 14.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. F 3.5: Kosten jeugdhulp	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Verwerken van de geactualiseerde prognose van de RSJ. Vanuit de geactualiseerde prognose van de RSJ blijkt dat onze gemeente in 2025 € 76.000 en voor 2026 en verder € 72.000 extra moet bijdragen.
Wat zijn de oorzaken?	Zie hierboven.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, gemeenten hebben vanaf 2015 jeugdhulpplicht: de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor alle jeugdhulp.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De gemeente is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van alle vormen van jeugdhulp. Op het moment dat de gemeentelijk toegang de beschikkingen jeugdhulp afgeeft, heeft de gemeente de plicht om jeugdhulp en ondersteuning te bieden.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De financiële middelen zijn onvoldoende.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Bestaande middelen zijn ontoereikend. In de algemene uitkering zijn middelen toegekend voor jeugdhulp. Middels deze mutatie willen wij het benodigde deel van dit geld beschikbaar stellen voor het beoogde doel.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	2025 € 4.000 + € 72.000 = € 76.000. Structureel vanaf 2026 € 72.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Om de jeugdzorg te verbeteren wordt landelijk gewerkt aan de Hervormingsagenda Jeugd (2023-2028). In deze periode wordt duidelijker wanneer jeugdhulp wel of niet ingezet wordt en hoe passende hulp beter en sneller beschikbaar kan komen voor kinderen en jongeren die dit nodig hebben.

Financiële mutatie nr. F 3.6: Administratieve correctie – Integrale brede maatschappelijke opdracht	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De afwijking is tweeledig: 1. Impact van de werkelijke indexatie 2025 bedraagt € 38.000 2. Impact opdracht aan Sociaal Werk De Kop voor jaarlijks € 8.000
Wat zijn de oorzaken?	De impact van de werkelijke indexatie is bekend en leidt tot een bijstelling. Ook is een bedrag onjuist in de administratie opgenomen. Dit willen wij bij deze corrigeren.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen gevolgen ten aanzien van het doel. Sociaal Werk De Kop voert de afgesproken functies zoals beschreven in de overeenkomst uit.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De beschikbare middelen zijn op dit moment onvoldoende. Het beschikbare budget dient verhoogd te worden.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Vanaf 2025 structureel: € 46.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Op dit moment niet bekend.

Financiële mutatie nr. F 3.7: Wijziging Beleidsregels bijzondere bijstand	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De afwijking over het jaar 2025 bedraagt een besparing van € 120.000.
Wat zijn de oorzaken?	De oorzaak is de invulling van de saldoverbeterende maatregel opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028 om de bijzondere bijstand voor de kosten van de inrichting van een woning terug te brengen naar de 'Nibudnorm' van 50%. Daarnaast wordt met de wijziging van de beleidsregels, beleid en uitvoering met elkaar in lijn gebracht.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja op basis van art. 35 van de Participatiewet.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het wijzigingen van de Beleidsregels bijzondere bijstand zal een besparing opleveren ten bedrage van € 220.000 ten opzichte van 2024. Dit is de gedeeltelijk invulling van de saldoverbeterende maatregel Versoberen regelingen bijzondere bijstand opgenomen in de Programmabegroting 2025-2028 (€ 100.000). De feitelijke mutatie nu bedraagt hierdoor € 120.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	In 2025 € 120.000.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	N.v.t.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Deze besparing is het gevolg van minder verstrekte uitkeringen en de wijziging van de Beleidsregels bijzondere bijstand. Mede doordat we afhankelijk zijn van de ontwikkeling van het aantal verstrekte uitkeringen is het lastig in te schatten wat dit voor gevolgen heeft voor de komende jaren. In de Perspectiefnota 2026-2030 komen we hierop terug.

Financiële mutatie nr. F3.8: Beschermd Wonen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De regio Beschermd wonen (BW) heeft de jaarrekening 2024 vastgesteld en de begroting 2025 bijgesteld. De jaarrekening laat een voordelig resultaat zien van € 3,074 miljoen voor Steenwijkerland. Dit resulteert in een aanvullend voordeel in 2025 van € 274.000. De bijgestelde begroting laat ook een verwacht voordeel zien. Voorgesteld wordt deze verwachting van € 274.000 ook in 2026 op te nemen.
Wat zijn de oorzaken?	Een regionaal voordeel in verband met een hogere rijksbijdrage.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, Beschermd wonen is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een incidenteel voordeel van € 274.000 in het jaar 2025 en in het jaar 2026.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	N.v.t.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 3.9: RSJ IJsselland, jaarresultaat 2024	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De gemeente ontvangt een bedrag van € 17.000 vanuit het positieve resultaatjaarrekening 2024 van het RSJ IJsselland.
Wat zijn de oorzaken?	Betreft de afrekening van de apparaatskosten over het jaar 2024.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, jeugdzorg is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een incidenteel voordeel van € 17.000 over het jaar 2024.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	N.v.t.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 3.10: GGD IJsselland, jaarresultaat 2024	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De gemeente ontvangt een bedrag van € 80.000 vanuit het positieve resultaatjaarrekening 2024 van de GGD IJsselland.
Wat zijn de oorzaken?	Betreft de afrekening van de bijdrage gemeenschappelijke regeling over het jaar 2024.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een incidenteel voordeel van € 80.000 over het jaar 2024.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	N.v.t.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 3.11: Opvang Ontheemden Oekraïne	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Door de oorlog in Oekraïne zijn miljoenen mensen hun land ontvlucht. Onze gemeente draagt ook zorg voor de opvang van ontheemde Oekraïners. In de gemeentelijke opvang hebben we momenteel 586 opvangplekken. De kosten van opvang van de Oekraïense vluchtelingen over het jaar 2025 worden geschat op ongeveer € 9,4 miljoen. Dit wordt ook incidenteel voor 2026 verwerkt.
Wat zijn de oorzaken?	Zie hierboven.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Geen. Wij gaan ervan uit dat, zoals beschreven in de bekostigingsregeling, alle kosten worden vergoed. De te maken kosten worden vergoed door het Rijk met een specifieke uitkering. Deze mutatie is dus budgettair neutraal.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Indien de werkelijke lasten meer bedragen dan de normvergoeding van het Rijk zal het meerdere door het Rijk vergoed worden. Er zal dus geen nadeel optreden voor de gemeente.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Naast de gemeentelijke opvang worden er binnen onze gemeente 98 Oekraïense ontheemden door particulieren opgevangen.

Financiële mutatie nr. F.3.12: Opvang Ontheemden Oekraïne - vaststelling 2024	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Door de oorlog in Oekraïne zijn miljoenen mensen hun land ontvlucht. Onze gemeente draagt zorg voor de opvang van ontheemde Oekraïners. Het Ministerie van Asiel en Migratie heeft de SiSa verantwoording over het jaar 2024 vastgesteld. Daaruit volgt een mutatie van € 697.044.
Wat zijn de oorzaken?	Bij de jaarrekening 2024 is in plaats van een nog te ontvangen bedrag van € 455.000 een per saldo nog te betalen bedrag van € 242.000 opgenomen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, de Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er is een incidenteel voordeel van € 697.044.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	N.v.t.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

De volgende mutaties hebben geen gevolgen voor de najaarsnota 2025 maar wel op de begroting 2026-2029

Financiële mutatie nr. F.3.13: Zorg en Veiligheid: Verbouwing vrouwenopvang Kadera	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Om te kunnen voldoen aan het landelijk programma van eisen huisvesting vrouwenopvang, dient een verbouwing van de huidige opvanglocatie voor de vrouwenopvang van Kadera plaats te vinden. De gemeente Steenwijkerland draagt eenmalig een bedrag van € 91.500 bij voor de verbouwing.
Wat zijn de oorzaken?	Binnen regio IJssel Vecht is bestuurlijk afgesproken dat alle regiogemeenten bijdragen aan de verbouwing van de vrouwenopvang conform bestaande verdeelsleutel.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja. Vrouwenopvang is een wettelijke taak van gemeenten, geregeld onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Deze wet verplicht gemeenten om vrouwen die te maken hebben met huiselijk geweld of relationele problemen en daardoor niet meer veilig thuis kunnen wonen, opvang en begeleiding te bieden.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het bieden van een veilige plek voor vrouwen die niet meer thuis kunnen wonen vanwege geweld of relationele problemen. De veilige plek voldoet aan het landelijk programma van eisen huisvesting vrouwenopvang.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Dit wordt gedekt uit het saldo van de begroting.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2026 en wat is het structurele effect?	Het betreft een eenmalige bijdrage voor 2026 van € 91.500.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Veel mensen in de opvang hebben te maken met complexe problemen op meerdere levensgebieden, mede door problemen met wonen, werk, inkomen en de overgang van jeugdzorg naar volwassenzorg. Voor de vrouwenopvang zijn landelijk nog steeds te weinig veilige opvangplekken, wat leidt tot wachtlijsten in sommige gemeenten.

Financiële mutatie nr. F.3.14: Implementatie Aanpak Voorkomen Escalaties (AVE)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De aanpak AVE wordt in 2025 geïmplementeerd, zodat vanaf 2026 conform de AVE gewerkt kan worden. Om dit proces goed te faciliteren ontstaan frictiekosten ter grootte van € 60.000.
Wat zijn de oorzaken?	Begin 2024 heeft de gemeente Steenwijkerland ervoor gekozen om de AVE te implementeren als werkwijze betreffende complexe casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee. Er heeft bestuurlijke regionale besluitvorming plaatsgevonden vanuit de Agenda Zorg en Veiligheid om gezamenlijk de AVE binnen de regiogemeenten te implementeren.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Met de financiële ruimte om de frictiekosten op te vangen zijn er voldoende casus- en procesregisseurs. We werken met een strakke planning en ambitieuze deadlines.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het is de verwachting dat het werken conform de AVE op termijn een efficiencyslag brengt, maar in de fase van implementatie vraagt dit om een incidentele investering, gezien de huidige ‘workload’ die de consulenten op dit moment al hebben.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De implementatie van de AVE moet ons in staat stellen om bij complexe casuïstiek eenvoudig en procesmatig de juiste beslissingen te nemen om de geëscaleerde situatie zo snel mogelijk te kunnen reguleren om daarmee de veiligheid van en optimale zorg voor betrokkenen te garanderen.

Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	De kosten gaan voor de baten uit: het is de verwachting dat het werken conform de AVE op termijn een efficiencyslag brengt, maar in de fase van implementatie vraagt dit om een incidentele investering.
Welk bedrag komen we per saldotekort in 2026 en wat is het structurele effect?	Aanvullend structureel € 60.000 voor het jaar 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Het is de ambitie om in 2026 meer consulenten op te leiden tot casusregisseur. Het is nog niet duidelijk of dit voor 2027 zal leiden tot frictiekosten. Gedurende het jaar zullen in 2026 evaluaties gehouden worden en zal ook duidelijk worden of en welke frictiekosten er voor 2027 zullen zijn.

Financiële mutatie nr. F.3.15: Continuïteit formatie subsidieloket	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Subsidieloket, formatie. Jaarlijks € 55.000 voor 2026 en 2027.
Wat zijn de oorzaken?	De formatie van het in 2025 ingestelde subsidieloket wordt gedekt door incidenteel geld. Voor de doorontwikkeling van het subsidieloket en de borging van de rechtmatigheid is continuïteit een voorwaarde.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Een efficiënt, rechtmatig, gebruikersvriendelijk proces van aanvragen en vaststellen van door de gemeente verstrekte subsidies.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De personeelslasten nemen toe.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	In 2025 is gestart met het onderzoeken en maken van plannen om de organisatie van Uitvoering Sociaal Domein in te richten op een wijze die recht doet aan de processen en de medewerkers. In dat traject wordt het subsidieloket betrokken.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Dat is op voorhand niet te bepalen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	In 2025 is er dekking. Voor de jaren 2026 en 2027 wordt € 55.000 per jaar gevraagd.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet bekend.

Financiële mutatie nr. F.3.16: projectleider Wmo t.b.v. doorontwikkeling begeleiding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Tijdelijke inzet projectleider WMO - doorontwikkeling begeleiding 2026 € 100.000
Wat zijn de oorzaken?	Voor de periode van minimaal 8 maanden en maximaal 2 jaar. De eerste maanden (2025) worden bekostigd vanuit het reguliere Wmo-budget, voor de periode 2026 is 100.000 benodigd.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, begeleiding is een wettelijke taak. Het huidige beleid en de huidige wijze van contractering Wmo begeleiding (open house) stamt uit 2017 en sluit niet meer aan bij de huidige ontwikkelingen van zowel de vraag als ook het aanbod.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	We willen toe naar een dekkend zorglandschap en contractering van zorgaanbieders. Aanbieders die werken vanuit een zelfde visie als wij en aansluiten op de wensen en behoeften vanuit de inwoners en de financiële mogelijkheden en beperkingen van de gemeente. Binnen de bestaande capaciteit is er geen formatie beschikbaar om deze opdracht uit te voeren.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Niet van toepassing.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Bedrag van € 100.000.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Dat is op voorhand niet te bepalen. De verwachting is dat de projectleider zichzelf meer dan terugverdient.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2026 en wat is het structurele effect?	In 2025 is er dekking. Voor het jaar 2026 incidenteel € 100.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet bekend.

Vitaal platteland

Vitaal Platteland (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2025	2026	2027	2028
1 VAB beleid vrijkomende agrarische bebouwing	I	-	*- 20*	-	-	-
Totaal 'Vitaal Platteland'		**-**	**- 20**	**-**	**-**	**-**

+ = voordeel

Toelichting:

Financiële mutatie nr. F.4.1: VAB beleid vrijkomende agrarische bebouwing	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 20.000 incidenteel.
Wat zijn de oorzaken?	Voor diverse percelen worden nu onderzoeken uitgezet voor invulling van toekomstige bouwplannen. Hiervoor zijn diverse riool/bodemonderzoeken nodig om in kaart te brengen of het haalbaar is en/of er aanvullende maatregelen nodig zijn voor toekomstige bebouwing. De kosten hiervoor zijn niet geraamd, moeten wel eerst door de gemeente betaald worden.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een eenmalig financieel nadeel van € 20.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 - 2029 en wat is het structureel effect?	2025: € 20.000 incidenteel
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Mochten de bouwplannen haalbaar zijn, zullen de kosten middels een anterieure overeenkomst verhaald worden.

Duurzaam

Duurzaam (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2025	2026	2027	2028
1 Stichting Duurzaam overschot	I	-	100	-	-	-
2 Nationaal Isolatieplan (inkomsten)	I	-	-	-	-	-
3 Lagere dividenduitkering ROVA	I	-	- 55	-	-	-
4 Bijstellen raming opbrengsten leges	I	-	- 160	-	-	-
Totaal 'Duurzaam'		**-**	**- 115**	**-**	**-**	**-**

+ = voordeel

Toelichting:

Financiële mutatie nr. F 5.1: Bijdrage Stichting Duurzaam Steenwijkerland	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er resteert op de bijdrage aan de SDS een bedrag van € 100.000.
Wat zijn de oorzaken?	Doordat er in 2024 door de SDS minder geld is uitgegeven dan begroot is een deel van het geld verrekend met de bijdrage voor 2025. Daarnaast was er in 2025 ook nog meer geld begroot dan over 2025 is betaald.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	We hebben een eenmalig overschot in 2025 van € 100.000
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	-

Financiële mutatie nr. F.5.2: Nationaal Isolatieprogramma	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In 2025 is nog een extra rijkssubsidie ontvangen voor het Nationaal Isolatieprogramma. Dit is een bedrag van € 2.320.849. Met deze rijksbijdragen kunnen we inwoners met een subsidie helpen in het aanbrengen van isolatie om het energieverbruik te verlagen.
Wat zijn de oorzaken?	Het beschikbaar komen van extra gelden vanuit Rijkssubsidies SPUK Lokale Aanpak Isolatie.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee, het is geen wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er zijn geen gevolgen voor de beschikbare middelen. De begroting wordt zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant aangepast.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant kan een extra bijdrage van € 2.320.849 worden geraamd. Het is dus budgettair neutraal.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	-

Financiële mutatie nr. F.5.3: Lager dividend ROVA	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een lagere dividenduitkering van € 55.000 over 2024 van N.V. Rova Holding.als gevolg vsn hogere kosten.
Wat zijn de oorzaken?	Hogere personeelskosten en hogere kosten materieel bij Rova.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Mogelijk hogere tarieven voor de afvalstoffenheffing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Voor de programmabegroting 2026-2029 heeft een lagere dividenduitkering gevolgen voor de gesloten huishouding afval.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De programmabegroting met een bedrag van € 55.000 naar beneden bij te stellen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	€ 55.000. Het structurele effect zal worden meegenomen bij de programmabegroting 2026-2029. Dit in verband met de gesloten huishouding afvalstoffenheffing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Toetreding van nieuwe gemeenten voor het inzamelen van afval.

Financiële mutatie nr. F.5.4: Bijstelling raming opbrengsten leges	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 160.000 minder opbrengsten aan leges in 2025.
Wat zijn de oorzaken?	De omgevingswet is ingegaan op 1 januari 2024. Op dat moment trad ook de Wet kwaliteitsborging bouw in werking. De verantwoordelijkheid voor de technische toetsing is daarbij meer bij de markt komen te liggen. Dit is in de leges verdisconteerd in de vorm van een verlaging van 25% van de leges voor die aanvragen. Dit leidde ertoe dat er in 2023 veel aanvragen voor vergunningen zijn geweest, die (ook in 2024 nog) onder het oude regime zijn afgehandeld. Mensen wilden een vergunning aanvragen voor de ingang van de wet. In 2023 zagen we een piek in de opbrengsten van de leges. En hoewel we onze verwachtingen voor 2024 en 2025 hebben bijgesteld, is onze prognose dat we dit jaar minder opbrengsten aan leges gaan krijgen dan we op voorhand hebben ingeschat.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Vanuit het medebewind van gemeenten is het verstrekken van vergunningen etc. een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er zullen minder opbrengsten aan leges zijn in 2025.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	In 2025 zal er € 160.000 minder opbrengsten aan leges zijn. Dit is incidenteel.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De gemeente heeft weinig invloed op het aantal aanvragen voor vergunningen. Het aantal aanvragen kan worden gezien als een autonome ontwikkeling.

Leefbare steden en kernen

Leefbare steden en kernen (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2025	2026	2027	2028
1 Onderhoud Trekkenwand Theater de Meenthe Software	I	-	- 85	-	-	-
2 Teruggave GR VR	I	-	18	-	-	-
3 Integrale veiligheid	S	-	- 20	- 20	- 20	- 20
4 Bentepad-Toutenburgpad Vollenhove	S	63	- 2	- 4	- 4	- 4
5 Groot onderhoud Kulturhus	I	-	- 25	-	-	-
6 Verschuldigde BTW verduurzaming de Waterwijck	S	50	- 5	- 5	- 5	- 5
7 Voorbereidingskrediet unilocatie	I	1.750	-	-	-	-
8 Huur en servicekosten Hildo Krop in Rams Woerthe	I	-	- 12	- 12	- 12	- 12
9 Tegemoetkoming energielasten en budget monitoring	I	-	125	- 15	- 15	- 15
10 Uitvoeringsopdracht sport en bewegen	I	-	- 7	-	-	-
10 Uitvoeringsopdracht sport en bewegen	S	-	- 37	- 37	- 37	- 37
11 Haven 't Balkengat in Steenwijk	I	49	- 2	- 4	- 4	- 4
12 Huisartsen praktijk Giethoorn	I	-	- 26	- 16	- 16	- 16
13 De Buze	I	-	- 80	- 80	-	-
Totaal 'Leefbare steden en kernen'		**1.912**	**- 158**	**- 192**	**- 112**	**- 112**

+ = voordeel

Toelichting:

Financiële mutatie nr. F.6.1: Trekkenwand theater de Meenthe	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er ontstaat een eenmalig nadeel van € 85.000 vanwege het financieel ondersteunen voor noodzakelijk herstel van de trekkenwand van theater de Meenthe.
Wat zijn de oorzaken?	Medio maart 2025 is door stroomuitval het besturingssysteem van de trekkenwand van de Meenthe beschadigd waardoor deze niet meer functioneerde. Hoewel de trekkenwand door enkele noodgrepen is hersteld, is de continuïteit van het systeem niet meer gewaarborgd. Vervanging van de trekkenwand is niet opgenomen in het gemeentelijk onderhoudsbudget, omdat volgens het huurcontract groot onderhoud, keuring en vervanging van de toneelinstallatie onder verantwoordelijkheid valt van de huurder. Navraag bij de verzekering, een deskundig installatiebureau en collega-gemeenten leert dat een trekkenwand wordt gezien als aard- en nagelvast en daarmee behoort tot de opstal en niet tot de inboedel. Op basis hiervan ziet de gemeente zich als verantwoordelijk voor de vervanging van de trekkenwand.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig nadeel van € 85.000 voor 2025.

Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	We komen eenmalig een bedrag van € 85.000 tekort in 2025.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er zal in de toekomst een nieuwe huurovereenkomst moeten worden afgesloten. Daarin zullen dan ook de definitieve afspraken moeten worden vastgelegd wie verantwoordelijk is voor welk onderhoud. De financiële consequenties die daar eventueel uit voort kunnen vloeien, zoals een extra storting in de voorziening maatschappelijk vastgoed, zullen dan nog op een later moment moeten worden vastgelegd. Dat geldt evenzo voor een mogelijke aanpassing van de huurprijs.

Financiële mutatie nr. F.6.2: Veiligheidsregio IJsselland, jaarrekening 2024	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De gemeente ontvangt een bedrag van € 18.000 vanuit het positieve resultaat jaarrekening 2024 van de Veiligheidsregio IJsselland.
Wat zijn de oorzaken?	De jaarrekening 2024 van de Veiligheidsregio IJsselland kent een positief resultaat. Dit resultaat wordt verdeeld onder de deelnemende gemeenten aan de Gemeenschappelijk regeling.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	De taken van de Veiligheidsregio zijn wettelijk verplicht.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een incidenteel voordeel van € 18.000 in het jaar 2025.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Geen tekort.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. F.6.3: Integrale veiligheid	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Binnen het budget voor integrale veiligheid is een tekort op het budget van ongeveer € 20.000.
Wat zijn de oorzaken?	Vanuit het budget voor integrale veiligheid dienen een aantal vaste kosten te worden betaald, waaronder een gemeentelijke bijdrage voor het RIEC(Regionaal Informatie- en Expertisecentrum, RCIV (Regionaal Coördinatiepunt Integrale Veiligheid), het Veiligheidshuis en het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland. Daarnaast zijn er nog uitgaven van meer incidentele aard. Over 2024 was er een tekort ontstaan van circa € 20.000. Dit is ook de verwachting voor 2025 en verder.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ten aanzien van het RCIV en het RIEC is er sprake van een gedeeltelijke wettelijke taak op basis van openbare orde en veiligheid.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen gevolgen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel tekort van € 20.000. Dit zal moeten worden bijgeraamd.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F.6.4: Ombouwen Bentepad-Toutenburgpad Vollenhove	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De investering in het ombouwen van het voetpad naar een fietspad Bentepad-Laan van Toutenburg valt € 62.500 duurder uit.
Wat zijn de oorzaken?	Naast het ombouwen van het pad zijn er noodzakelijke en flankerende werkzaamheden meegenomen. In het kader van (verkeers-)veiligheid is er meer bosschage verwijderd, geïnvesteerd in een nieuw hekwerk en is de groenvoorziening grondig aangepakt. Halverwege het Bentepad zijn een tweetal veerroosters opgeruimd inclusief het vervangen van de naast gelegen 'oude, rotte en vervallen' gemeentelijke hekwerken. De ondergrond van het oude asfaltpad was onvoldoende draagkrachtig om het nieuwe betonpad bij slechte weersomstandigheden op te realiseren. Dit heeft geresulteerd in het aanbrengen van een menggranulaat fundering.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.V.T.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Een extra kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.V.T.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.V.T.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.V.T.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Een tekort van € 62.500 leidt tot structureel hogere kapitaallasten. Voor 2025 betekent dit bij een afschrijvingstermijn van 30 jaar 2.083 aan extra afschrijvingslasten. 2026: 2.083 aan afschrijvingslasten en 1.813 aan rentelasten 2027: 2.083 aan afschrijvingslasten en 1.750 aan rentelasten 2028: 2.083 aan afschrijvingslasten en 1.688 aan rentelasten 2029: 2.083 aan afschrijvingslasten en 1.625 aan rentelasten
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Per saldo wordt op het budget voor integrale veiligheid een tekort verwacht van structureel € 20.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen

Financiële mutatie nr. F.6.5: Groot onderhoud Kulturhus	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is een te hoog bedrag aan subsidie geraamd, € 84.000 in plaats van € 59.000. Er is derhalve € 25.000 te veel aan inkomsten geraamd.
Wat zijn de oorzaken?	Bij de aanvraag voor een krediet voor het groot onderhoud Kulturhus bij de Programmabegroting 2025-2028 is rekening gehouden met een subsidie van € 84.000. Dit had € 59.000 moeten zijn.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig tekort op de inkomsten van € 25.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	We komen eenmalig in 2025 een bedrag van € 25.000 tekort.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	-

Financiële mutatie nr. F.6.6: Verschuldigde btw verduurzaming Waterwyck	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is een tekort ontstaan op het budget voor verduurzaming van gebouwen van € 50.000
Wat zijn de oorzaken?	Bij de verduurzamingsmaatregelen bij zwembad de Meenthe zijn vorig jaar de facturen exclusief BTW geboekt. Dit was niet correct en is in 2025 gecorrigeerd. Gevolg is wel dat er een tekort ontstaat op de verduurzamingsgelden voor gebouwen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een tekort op het budget van € 50.000 op het budget voor verduurzamingsmaatregelen.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Op basis van een tekort van € 50.000 en een afschrijvingstermijn van 15 jaar en een rentepercentage van 3% ontstaat een tekort in 2025: € 4.833 2026: € 4.733 2027: € 4.633 2028: € 4.533 2029: € 4.433
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	-

Financiële mutatie nr. F.6.7: Voorbereidingskosten unilocatie	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De financiële gevolgen zijn nog niet bekend. Dit hangt er van af welke afspraken er gemaakt worden tussen gemeente en school wie de rentelasten voor zijn rekening neemt in de tussentijd totdat de school een geldlening kan aantrekken.
Wat zijn de oorzaken?	Bij de totstandkoming van het voorstel over de unilocatie is er rekening mee gehouden dat er vanaf 2028 € 2.000.000 aan kapitaallasten beschikbaar is. Er was al een voorbereidingskrediet voor de eenmalige lasten. Er is echter nog geen rekening gehouden met investeringen die nu reeds gemaakt worden in het kader van de unilocatie, zoals uitgaven voor een architect en installatieadviseur. Hiervoor zal in de tussentijd wel een investeringskrediet beschikbaar moeten zijn. Het aan te vragen investeringskrediet van € 1.750.000 betreft een onderdeel van de gehele doordecentralisatie. De kapitaallasten die hieruit voortvloeien zijn geen extra lasten ten opzichte van de € 2.000.000 taakstellende kapitaallasten, die wij als gemeente vergoeden, aangezien de € 1.750.000 als investering wordt geactiveerd en de voortvloeiende kapitaallasten binnen de taakstellende € 2.000.000 vallen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Huisvesting van scholen is een wettelijke taak van gemeenten.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De financiële gevolgen zijn nog niet bekend. Er dient wel een investeringskrediet beschikbaar te worden gesteld van € 1.750.000
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Er dient een investeringskrediet beschikbaar te worden gesteld van € 1.750.000. Geen sprake van afschrijvingslasten. De gemeente is nu aan het voorfinancieren. Er zullen nog nadere afspraken moeten worden gemaakt over de liquiditeitsrente die de gemeente hierdoor misloopt.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	

Financiële mutatie nr. F.6.8: Huur- en servicekosten Hildo Kropmuseum in Rams Woerthe	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Structureel € 12.000 vanaf 2025 als extra middelen voor de huur- en servicekosten van het Hildo Kropmuseum in Rams Woerthe
Wat zijn de oorzaken?	De gemeente financiert de huur inclusief de servicekosten van de huisvesting van het Hildo Kropmuseum in het souterrain van Rams Woerthe. We verwachten dat de afrekening servicekosten 2024 die wij nog moeten ontvangen hoger uitvalt, dan het voorschot servicekosten dat wij hebben betaald. Daarnaast gaat per 01-01-2026 een nieuwe huur overeenkomst in inclusief een stijging van de huurkosten.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een structureel tekort van € 12.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Een structureel tekort van € 12.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F.6.9: Tegemoetkoming energielasten en benodigd budget voor monitoring energie	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er zal een bedrag van € 140.000 worden ontvangen vanuit tegemoetkoming energielasten.. Er is een structureel budget nodig van € 15.000 voor de monitoring van energiefacturen en verbruik.
Wat zijn de oorzaken?	In het kader van de regeling voor de tegemoetkoming van gestegen energiekosten na de opzegging van het contract van de gemeente met SEFE (voorheen Gazprom) zal via het RVO een tegemoetkoming worden ontvangen van € 140.000. Om energiefacturen en energieverbruik goed te kunnen monitoren is een structureel budget noodzakelijk van € 15.000.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig voordeel van € 140.000. Voor het beter monitoren van de energie is een structureel budget benodigd van € 15.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Er is een eenmalig overschot van € 140.000 en er is een structureel tekort van € 15.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	-

Financiële mutatie nr. F.6.10: Uitvoeringsopdracht sport en bewegen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De afwijking is tweeledig: 1. Impact van geen indexatie 2025 bedraagt € 7.000 2. Impact opdracht aan Sociaal Werk De Kop voor 2025-2029 jaarlijks € 37.000
Wat zijn de oorzaken?	Bij het aangaan van de nieuwe overeenkomst met Sociaal Werk De Kop met ingang van 1 januari 2024 zijn de benodigde middelen onvoldoende in de administratie opgenomen. Ook is de impact van de werkelijke indexatie bekend en leidt tot een bijstelling. Dit willen wij bij deze corrigeren.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen gevolgen ten aanzien van het doel. Sociaal Werk De Kop voert de afgesproken functies zoals beschreven in de overeenkomst uit.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De beschikbare middelen zijn op dit moment onvoldoende. Het beschikbare budget dient verhoogd te worden.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Incidenteel 2025 € 7.000 Structureel € 37.000
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Op dit moment niet bekend.

Financiële mutatie nr. F.6.11: Saneringswerkzaamheden opwaardering haven ’t Balkengat in Steenwijk	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Eenmalige extra kosten ten gevolge van verwijdering vervuilde grondsoorten - Graaf- en transportkosten € 39.500 - Stort- en zeefkosten gronden € 9.500 - Totaal € 49.000
Wat zijn de oorzaken?	Na aanvang van de werkzaamheden voor de opwaardering haven ’t Balkengat bleek dat er een aanzienlijke bodemvervuiling aanwezig was, bestaande uit onder andere puin, doek en andere afvalmaterialen. Deze vervuiling vormde een belemmering voor het realiseren van de geplande groenvoorzieningen en camperparkeerplaatsen op het terrein. Zonder sanering was het terrein niet geschikt voor verdere ontwikkeling.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025	De kapitaallasten die voortvloeien uit een nadeel van 49.000 bedragen in 2025: 2.450 aan afschrijvingslasten. 2026: 2.450 aan afschrijvingslasten en 1.397 rentelasten. 2027: 2.450 aan afschrijvingslasten en 1.323 rentelasten. 2028: 2.450 aan afschrijvingslasten en 1.250 aan rentelasten. 2029: 2.450 aan afschrijvingslasten en 1.176 aan rentelasten.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F.6.12: Huisartsenpraktijk Giethoorn	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De huurinkomsten van € 81.940 die voor 2025 waren voorzien zullen niet binnenkomen. De kapitaallasten van € 56.208 die voor 2025 waren voorzien aan kapitaalasten zullen voor 2025 niet worden gemaakt. Voor 2026 gaat het om huurinkomsten van € 81.783 en om kapitaallasten van € 66.188.
Wat zijn de oorzaken?	Oorspronkelijk was het de bedoeling voor de huisartsenpraktijk Giethoorn een huur overeenkomst aan te gaan, Deze huurovereenkomst is ook afgesloten. Vervolgens is onderzocht of er ook een constructie kan komen waarbij de huisartsenpraktijk een geldlening afsluit bij de gemeente. Binnenkort zal hiertoe een lening overeenkomst worden afgesloten. Op dit moment staan er nog huurinkomsten geraamd en kapitaallasten aan de uitgavenkant. Met het sluiten van een lening overeenkomst zullen de huurinkomsten en de kapitaallasten komen te vervallen. Hiervoor in de plaats komen lasten die voortvloeien uit de geldlening die zal worden verstrekt aan de huisartsen en inkomsten uit rente en aflossing van de huisartsen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Huisvesting van huisartsen is geen wettelijke taak
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De huurinkomsten zullen moeten worden afgeraamd en de kapitaallasten ook.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.

Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	De huurinkomsten zullen worden afgeraamd: De kapitaallasten worden afgeraamd: 2025: € 81.940 € 56.208 2026: € 81.783 € 66.188 2027: € 81.469 € 65.853 2028: € 81.469 € 65.182 2029: € 81.469 € 64.847 De negatieve verschillen zijn ontstaan door het aanpassen van de omslagrente van 1% naar 0,6% en het toepassen van een huurverhoging met inflatie terwijl dit niet had gemoeten. In 2025 zal er al wel sprake zijn van rente inkomsten. Vanaf 1 januari 2026 zal men ook beginnen met aflossen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De huisartsenpraktijk Giethoorn zal een lening overeenkomst aangaan. Het precieze bedrag zal uiterlijk per 1 januari duidelijk zijn.

Financiële mutatie nr. F.6.13: Administratieve correctie – De Buze	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is een tekort van € 79.500.
Wat zijn de oorzaken?	Bij het aangaan van de nieuwe overeenkomst met Sociaal Werk De Kop met ingang van 1 januari 2024 is de opdracht inzake de Buze niet meer in die overeenkomst opgenomen. Daarom is er een opdracht verstrekt aan Stichting Poppodium de Buze. Er is verzuimd een apart budget hiervoor te maken, hetgeen nu leidt tot een tekort. Deze opdracht heeft betrekking op een pilot met een looptijd van 2 jaar (2024-2025). De uitkomsten zullen geëvalueerd worden en afhankelijk daarvan wordt bepaald of de opdracht wordt voortgezet. Vooruitlopend hierop is er voor 2026 budget benodigd.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Er is onvoldoende budget beschikbaar.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De beschikbare middelen zijn op dit moment onvoldoende.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Er zal incidenteel budget opgenomen moeten worden.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Incidenteel € 79.500 voor 2025 en 2026.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiën en dienstverlening

Financiën en dienstverlening (bedragen x € 1.000)	I/S	Investering	2025	2026	2027	2028
1 Hogere bijdrage voor het fonds GGU	S	-	- 35	- 35	- 35	- 35
2 Hogere dividenduitkering NV Rendo Holding B.V.	I	-	304	-	-	-
3 Incidentele evenementen	I	-	- 35	-	-	-
4 Toename kosten wettelijke aansprakelijkheid	S	-	- 20	- 20	- 20	- 20
5 Joodse eigendommen	I	-	- 109	-	-	-
6 Vervangingsinvestering Trekker	S	-	- 4	- 5	- 5	- 5
7 Voorziening pensioenen wethouders (dotatie)	I	-	- 1.003	-	-	-
7 Voorziening pensioenen wethouders (exploitatie)	S	-	113	113	113	-
8 Resultaat bedrijfsvoering	S	-	200	-	-	-
Totaal 'Financiën en dienstverlening'		**-**	**- 590**	**52**	**52**	**- 60**

+ = voordeel

Toelichting:

FINANCIËLE GEVOLGEN MET BETREKKING TOT DIVERSE CIRCULAIRES

Algemene uitkering gemeentefonds (meicirculaire 2025)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De gemeente is voor haar inkomsten voor een groot gedeelte afhankelijk van de rijksoverheid. Het Rijk laat jaarlijks een aantal keren weten hoeveel geld de gemeente aan Algemene uitkering (A.U.) uit het gemeentefonds kan verwachten. De meicirculaire 2025 geeft als uitkomst voor onze gemeente tot en met 2029 een hoger budget ten opzichte van de decembercirculaire 2024. De Perspectiefnota 2025 – 2029, behandeld door uw gemeenteraad in juli van dit jaar, is nog gebaseerd op de bedragen die staan vermeld in de september- en decembercirculaire 2024, omdat er geen tijd meer was om de meicirculaire 2025 te verwerken. Wel hebben wij aan u in juli 2025 een informatienota gestuurd met daarin de gevolgen van de meicirculaire 2025 voor de A.U. en het begrotingssaldo.
Wat zijn de oorzaken?	Het Rijk laat een aantal keer per jaar weten hoeveel geld de gemeente aan A.U. kan verwachten. De te ontvangen bedragen verwerken wij in de begroting.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het betreft hier een ontvangst van de rijksoverheid.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De budgetten die extra zijn ontvangen binnen de A.U. van het gemeentefonds bedragen: • 2025 € 2.395.000 • 2026 € 10.030.000 • 2027 € 9.764.000 • 2028 € 6.302.000 • 2029 € 6.524.000 De gevolgen van de meicirculaire 2025 voor de A.U. en het begrotingssaldo (zie de informatienota hierover), worden verwerkt in de begroting 2025 en in de nog vast te stellen programmabegroting 2026 - 2029.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	N.v.t.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Nieuwe Cao gemeentepersoneel	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De vakbonden en de VNG hebben onlangs nieuwe afspraken gemaakt over een (getrapte) verhoging van de salarissen van gemeenteambtenaren. De verhoging gaat in per 1 april 2025 en loopt door tot 1 april 2027. Daarna worden weer nieuwe afspraken gemaakt.
Wat zijn de oorzaken?	In de begroting 2025 – 2028 is rekening gehouden met een stijging van 4,4% van de salarissen, inclusief de stijging van de werkgeverslasten. De werkelijke kosten vallen hoger uit.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	De gemeente is verplicht om de Cao gemeentepersoneel te volgen. De leden van de VNG hebben hiermee ingestemd.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Hieronder een opsomming van de gevolgen: • 2025 een voordeel van € 422.370 • 2026 een nadeel van € 336.942 • 2027 een nadeel van € 706.829 • 2028 een nadeel van € 712.795 • 2029 een nadeel van € 712.795
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	Zie hierboven.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

OVERIGE FINANCIËLE MUTATIES

Financiële mutatie nr. F 7.1: Hogere bijdrage voor het fonds GGU	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De bijdrage voor het fonds GGU van de VNG is gestegen met € 0,79 cent per inwoner. Dit zorgt voor een stijging van de kosten van de bestuurlijke samenwerking. Bij de begroting is hiermee geen rekening gehouden.
Wat zijn de oorzaken?	De stijging van de kosten voor het fonds GGU van de VNG.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel nadeel in de begroting ter hoogte van € 35.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten).	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Per saldo komen we structureel € 35.000 tekort.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F 7.2: Dividenduitkering N.V. Rendo Holding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Rendo heeft over 2024 een hoger nettoresultaat behaald. Als gevolg daarvan ontvangt de gemeente een hogere dividenduitkering van € 303.700.
Wat zijn de oorzaken?	Hoger nettoresultaat bij N.V. Rendo Holding over 2024.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	De programmabegroting met het bedrag van € 303.700 aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	N.v.t.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie.

Financiële mutatie nr. F 7.3: Incidentele evenementen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De kosten voor incidentele evenementen zijn dit jaar gestegen. Naast de gewone evenementen hebben we dit jaar kosten voor onder andere 80-jaar bevrijding, 5 mei en bijzondere burendag. Bij de begroting is hiermee geen rekening gehouden.
Wat zijn de oorzaken?	De stijging van de kosten voor evenementen en het organiseren van extra evenementen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een incidenteel nadeel in de begroting ter hoogte van € 35.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Per saldo komen we incidenteel € 35.000 tekort.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F.7.4: Toename kosten wettelijke aansprakelijkheid	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er ontstaat een structureel tekort op het budget voor de verzekering voor wettelijke aansprakelijkheid van structureel € 20.000.
Wat zijn de oorzaken?	De kosten voor de verzekering voor wettelijke aansprakelijkheid zijn de afgelopen jaren geleidelijk gestegen. Het tekort op het budget is inmiddels opgelopen tot € 20.000.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Er is een verzekering noodzakelijk voor aansprakelijkheid en werk gerelateerde ongevallen en niet werk gerelateerde ongevallen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel tekort op het budget van € 20.000
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	We komen per saldo structureel € 20.000 tekort.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Voor het brandrisico zal in kwartaal 4 van 2025 een nieuwe polis worden afgesloten. De kosten voor de polis zullen naar verwachting afnemen, waardoor er een plus zal ontstaan bij het budget voor brand- en stormverzekering. In de loop van 2026 zal duidelijk worden wat dit precies gaat betekenen.

Financiële mutatie nr. F.7.5: Afwikkeling van onderzoek Joodse eigendommen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 109.000 incidenteel Onverschuldigde betaling nabestaanden: € 84.000 Notaris, advies en onderzoekskosten: € 25.000
Wat zijn de oorzaken?	Het onderzoek dat de gemeente Steenwijkerland heeft laten doen naar hoe de lokale overheid tijdens en na de oorlogsjaren is omgegaan met Joodse eigendommen is begin 2023 afgerond en gepresenteerd aan de raad. Uit dit onderzoek bleek dat bij vrijwel alle Joodse panden die tijdens de oorlog zijn verkocht rechtsherstel heeft plaatsgevonden. Voor één adres in Blokzijl was de vraag of er genoeg gedaan is om eventuele erfgenamen te achterhalen. De gemeente handelde in deze kwestie op meerdere momenten onzorgvuldig, zodat deze situatie in ieder geval tot 2014 voortduurde. In dat jaar is, in opdracht van de woningstichting Wetland Wonen, een notariële akte van verjaring opgesteld om het perceel op naam van de woningstichting over te schrijven. Hierbij is het de vraag of er voldoende is gedaan om eventuele rechthebbenden van het perceel aan de Zuiderstraat te achterhalen. In het kader van dit onderzoek zijn rechtstreekse nabestaanden van de erven in beeld gekomen, die men in 2014 niet heeft gevonden. Om die reden heeft de onderzoeker de aanbeveling gedaan dat de gemeente en de stichting Wetland Wonen de juistheid van deze verjaringsakte nog eens tegen het licht houden. De afgelopen periode is deze situatie samen met Wetland Wonen verder onderzocht. Hieruit blijkt dat Wetland Wonen op dit moment de rechtmatige eigenaar van het betreffende perceel is. Zowel Gemeente Steenwijkerland als Wetland Wonen hadden echter meer kunnen doen om te komen tot herstel. Om de situatie te herstellen is het advies om over te gaan tot onverschuldigde betalingen via natuurlijke verbintenissen aan de nabestaanden, ter waarde van het betreffende perceel met opstallen, met een verdeling van 1/3 voor Gemeente Steenwijkerland en 2/3 voor Wetland Wonen. Uit een voorlopige taxatie blijkt een waarde van € 250.000 in juni 2025.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Herstel van situatie
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	€ 109.000 Geen structureel effect
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. F.7.6: Vervangingsinvestering Trekker	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er ontstaat een eenmalig voordeel van € 35.000 vanwege inruil van 2 bestaande tractors. Er ontstaat een structureel nadeel vanwege de aanschaf van een jong gebruikte tractor.
Wat zijn de oorzaken?	Om de continuïteit te kunnen waarborgen in de uitvoering van de werkzaamheden in het groen, is het noodzakelijk dat een oude tractor wordt vervangen. De mogelijkheid doet zich voor een jong gebruikte tractor aan te schaffen. Financieel gezien is hier ruimte voor door een restant op een budget van € 7.000 en de inruil van € 35.000. Op basis van BBV regelgeving is het echter niet toegestaan de inruilwaarde op de investering in mindering te brengen op de investering.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	N.v.t.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig voordeel van € 35.000 vanwege inruil van 2 bestaande tractors. Er ontstaat een structureel nadeel vanwege de aanschaf van een jong gebruikte tractor.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	In 2025 ontstaat er een eenmalig voordeel binnen de bedrijfsvoering. Dit maakt onderdeel van het resultaat van de bedrijfsvoering en zal eind 2025 worden verrekend met het saldo van de jaarrekening. In 2025 ontstaan er afschrijvingslasten van € 4.375. Vanaf 2026 komen er rentelasten bij: 2026: € 5.294 2027: € 5.163 2028: € 5.032 2029: € 4.901
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	-

Financiële mutatie nr. F.7.7: Voormalig wethouders vóór fusie opnemen Overdracht APPA>ABP	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Per 1 januari 2028 gaan de wethouders pensioenen APPA over naar het ABP. De omvang van de afwijking bedraagt in 2025 € 890.000 In 2027 en 2028 ontstaat een voordeel in de begroting van € 112.500
Wat zijn de oorzaken?	Per 1 januari 2028 gaan alle pensioenen over naar het ABP. Uit onderzoek van Montae en partners voor BZK is gebleken dat we een te lage voorziening hadden opgenomen voor alle pensioenen die we moeten overgedragen naar
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Wettelijk bepaald dat de pensioenen overgaan van eigen beheer naar ABP per 1 januari 2028.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	n.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Dit zal ten laste worden gebracht van het begroting saldo 2025, 2026 en 2027. Een nadeel in 25 en voordelen in 2026 en 2027.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	n.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	n.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	€ 890.000 incidenteel tekort In voordeel in de jaren 2026 en 2027 € 112.500
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	

Financiële mutatie nr. F.7.8: Overhead/Bedrijfsvoering	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In 2025 zal het resultaat van de overhead/bedrijfsvoering naar verwachting uitkomen op een overschot van € 200.000.
Wat zijn de oorzaken?	De belangrijkste oorzaken voor het overschot van € 200.000 zijn: - Krappe arbeidsmarkt waardoor vacatures niet/niet tijdig ingevuld kunnen worden; - Meer toegerekende uren aan het prestatiecontract; - Lagere lasten werving en selectie; - Lagere lasten kantoorbenodigdheden; - Hogere lasten vorming en opleiding;
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, gemeentelijke taken zijn vastgelegd in de gemeentewet.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Hier is geen specifiek doel aan gekoppeld.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In 2025 is de verwachting dat er een positief resultaat ontstaat op de bedrijfsvoering van € 200.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	N.v.t.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	N.v.t.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2025 en wat is het structurele effect?	We hebben een overschot van € 200.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	